ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐՔ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ՐՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER,** American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 26, 1910. Ն՝ 48

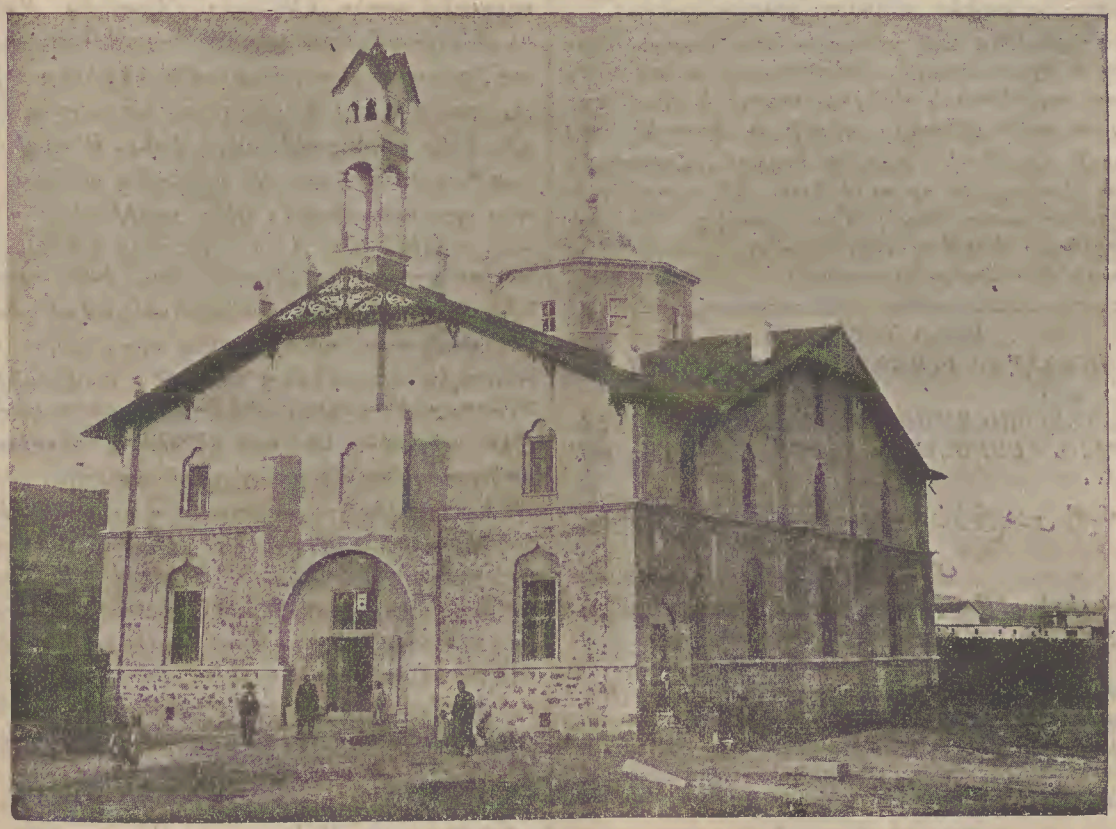

ՄԷԶՐԷ'Ա (ՄԱ'ՄՈՒՐԷԹ ԻԻԼ 'ԱԶԻԶ) ԻՆՃ՝ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐԻ ՓԻԼԻՍԷՍԻ

(1904-Ի ՆՈՅԵՄԲԵՐ)

﴿ اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول ـ صموئیل ق. هاروتیونیان ﴾

ԳԻՐՔ՝ԻՆ
Մէկնելիք 40 Ղրչ.
Ամէրիկա էլիւն 2 Տօլ.
Ինկլիթերրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սահրէ ,, 10 Ֆրնգ.
Էլտեն Նուսխէսի 40 փր.
Իլանաթ գըյմէթլէրի մէ՛թէհիւ

ԱԻԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԻ
ՎԻ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒԻՃԱԹԸ ԻԼԻ ԹԻՒՐՔՃԻ
ՀԱՖԹԱԼԸՂ ՂԱԶԷԹԱ
Մի՛էլիֆլէր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Միճասեան
Պայպըլ Հաուս ,
Տէր ի Սա՛ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

ՀԱՄԱՌԱԳԱՑԻՆ

1911

Ընդարձակը՝ էջ 352՝ գին 3.20 դ., համառօտը՝ էջ 128՝ գին 1.20 դ.։ կեդրոն՝ Մատթէոսեան Տպարան. կը ծախեն գլխաւոր գրավաճառներ։

Իւրաքանչիւր Հայ — այր և կին, հայր և մայր, օրիորդ և երիտասարդ, ամուսնացեալ և ամուրի, դեռատի աղջիկներ և մանչեր, առողջ և հիւանդ— ի մի քան ամէն վիճակի, գիրքի և հասակի Հայ կ'օգտուի, մարմնով, մտքով և հոգւով, Հանրագիտական Օրացոյցէն, որ ունի դառն 18 պատկեր և 12 մրցանակաւոր խնդիրներ։ Հասոյթը Աբեղեան Որբանոցին է։ Փութալ գնել հատ մը, քանդի չուտ կըսպառի մեր Հանր. Օրացոյցը։ 7—10

ԵԷՆԻ ՆԷՇՐԻՅԱԹ

'ՕՍՄԱՆԼԸՃԱ ԻԼԱՀԻ ՔԻԹԱՊԸ. Սահիֆէ 316, Ֆիյ. 5 ղրչ։

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ԴԱՍԵՐ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐՈՒ ՔԱՂՑՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՅՆԵԼՈՒ ՎՐԱՑ։ էջ՝ 63, գին՝ 1 դահ.։

حيوانات ايله حسن معامله حقنده اون ايكى درس صحيفه ٦٣

فيئات ١ غروش

*Սօն իւր քրիստոնեայ ընկերներուն հետ ամէն օր կը հանդիպէր, և անոնց հետ կը խաղար։ Մէկ օր Սօն ըսաւ իր ընկերներուն թէ ինք պիտի չկրնայ խաղալ, քանի որ իր մայրը հիւանդ էր։ Ընկերները գացին Սօնի մօրը տեսնելու։ Սօնի մայրը ըսաւ թէ ինք կը մեռնի, և կը խնդրէ որ իր զաւակը քրիստոնեայ ընեն։ Ընկերները ըսին թէ Սօն ալ կ'ուզէ քրիստոնեայ ըլլալ։ Մայրը ըսաւ թէ Սօն ինքն ալ պիտի մեռնի, և կը խնդրէ որ Սօն ալ

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 26, 1910. Ե: 48

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒԻՍԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ա.)

Ռաւէպա վէ Զինդե ռաստըԼը ԳէչմԷՅԷՆԷ ԸՆԷՊԷԸԸ

Բուսիա Տուման մէճլիսինին քիչատընատա թա'թիլ էանասընատա վէֆաթ էթմիչ օլան մեպ'ուսան մէճլիսի բէ"իսի սապըզը Փրօֆ. Սէրճ Մուրայէֆ հիւբմէթէն պիր իքի կիւն թա'թիլի միւզաէրաֆ էտիլմէսի Թէքլիֆինին մէճլիսե 'արզ էթմէքլիքտէն բէ"իս վէքիլինին իմթիհա' էթմէսինատէն ռօյալը իղպիրար հասըլ օլմուշ ըսրը։ ՄէչրուԹիյէթփէրվէր տէմօգրաթլար իլէ Բաահիգալար կէրի չէքիլմէք սուրէթիլէ իչպու իմթիհա'տան ռօյալը փօԹէսինօ էթմիչլէր տիր։ Հնճիւ Տուման՝ Յնճիւ Տիւմանըն Ֆինլանտիա փարլամէնԹօսընը տահա միւ'էսսիր սուրէթմէտ Բուսիանըն ԹահԹ ը միւրադպուլէսինէտ պուլունտուրմադ իւզրէ, վազ' էթմիչ օլդուը դանուընըն իճրա վէ ինֆազընա պիլա Թէ"սիր մուգավէմէթ էտէն Ֆինլանտիանըն հալ ու Թավրընը նազար ը ի'թիբարէ ալմադա մէճպուր օլահադ տըր։ Պու տիւմանըն վազիֆէ ի էվվէլիյէսի Թա'լիմ ու Թէրպիյէ մէս'էլէսի օլմալը տըր։ Բուսիա Թա'լիմ ու Թէրպիյէ խուսուսընատա դայէԼէ կէրիտէ դալմըշ տըր, զիրա էհալիսինին 0/0 72սի օգուտուպ հազմադ պիւմէզ։ Բուսիանըն միւչքիլաԹը եաընըզ Ֆինլանտիա միւչքիլի տէյիլ տիր։ Լէհլէր աչդաան աչըզա քէնտի հալլէրինատէն մէմնուն օլմալըպ քէնտիլէրին Բուսլաչտըրըլմալարը իչին պէզ օլունան պիլճիւմէէ ճէհալէրէ մուգավէմէթ էթմէքտէ տիրլէր, հալ պու քի Թա'լիմ ու Թէրպիյէնին 'ումումի օլդուը Ֆինլանտիաան սօնրա, Լէհիսթան հալա Բուսիա մէմալիքինին էն ա'լա Թա'լիմ ու Թէրպիյէ կէօրմիւշ գըսմը տըր։ Տինճէ մէս'էլէ տախի հատտա պիր չէԼ ալմըշ տըր։ Բուսիա բէսմի քիլիսէսի գըսմէն ուչանդը տըր։ փափաալար իլէ բահիպլէր խօրլանըչօրլար, մէմլէքէթ բէսմի քիլիսէյէ մուխալիֆ օլան մէզհէպի ֆըրդալար իլէ տօլու տըր, հէմտէ անտէ 14 միլիոն գատար Մուհամմէտիլէր վար տըր։ Տիւմանըն տա"իրէ ի հիւքմ ու նուֆուզը մահտուտ տըր։ Սընըն կէչիրտիյի հիչ պիր գանուն եօդ տըր քի Զար իլէ չուբաի իմփէրաթօրինին մու'այէնէսինէ վէ մուԹալագ հագդը բէտտինէ Թապի' օլմասըն։ Լաքին Տիւման էհալիյէ մախսուս պիր ալէթի մէ'արիֆ տիր քի էֆքեարը 'ումումիյէնին պէօյուք գուվվէթլէրինի իհտաա վէ Թէվհիա խուսուսընատա սէնէտէն սէնէյէ կիթաիքճէ զիյատէ միւ"էսսիր օլաճագ տըր։ — 'Այնի վագըԹտա Զին ա'հան մէճլիսի էլեկվմ ին'իգատ էթմէքտէ տիր։ Պու մէճլիսէ պուննատան պիր գաչ սէնէ սօնրա 'ագատը իճԹիմա' էտէճէք հազիգի պիր փարլամէնԹօնըն եօլընը հազըրլամագ իչի իհալէ էտիլմիչ տիր։ Վէ լաքին պու մէճլիսին սայքի իլք իչի հիւքիւմէթ ի իմփէրաթօրիյէտէն փարլամէնԹօ ԹէչքիլաԹընա, վէ Զին էհալիսինին միւմէսսիլի օլան պիր մէճլիսին տէրհալ 'ագատը իճԹիմա' տա'վէթ օլունմասընա մախսուս մու'ամէլէնին Թէսրի'ինի Թալեպ էթմէք օլմուշ տըր։ Էկէր Բուսիա տաբիլդընը չազուգլաչտըրմազ իսէ, պէօյուք Ասիա գօնչուսը քէնտիսինի իտարէ ի նէգա եարըչընատա կէչէճէք տիր, նէմէքիմ էհալինին հազիգի Թա'լիմ ու Թէրպիյէսի իչինտէ Զին Բուսիայը զաԹէն ֆարսախ ֆարսախ կէչմիչ տիր։

Կ. Ս. ՇԻՐՔԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՃԻՀԱՆ ԻՍԹԻՖԱՂԸ

ՉԻԶ պիր չէյ՝ Կ. Ս. Շիրքէթինին պէյնէլմիլէլ գոմիսիօնընըն քէնտի վա'տընը իճա էտէրէք Թիւրքիայա իքի միլէթ'ալիմ մէ'մուր կէնտէրմէսի գաատար պիզէ հալը հազըր իչիւն 'ազիմ գ անա'աթ վէ իսթիգպալ իչիւն իւմիտ պախչ էթմէմիչ տիր։ Պու պիւթիւն չարգ մէմալիքինատ Կ. Ս. Շիրքէթի թէչքիլաթընըն պաչլանկըճը տէմէք տիր, վէ պու հարէքէթլէ սա՞իր մէմլէքէթլէր կէնճլէրի իչիւն իճրա էտիլէն ճէլիլ իչէ վագըճ օլանլար իսթիհսալ էտիլճէճք նէթիճէլէրտէն ագալըի պա'զըլարընը էվվէլտէն կէօրէ պիլիրլէր։ Իչպու 'ալիմչիմուզ չիրքէթին 2 ճիհէթ վէ մախսուսիյէթի վար տըր քի պունլար անըն նա՞իլ օլմուչ իսիյի մուվաֆֆագիյէթի 'ազիմէյի չօգճա իզահ էտէրլէր։ Պու չիրքէթ տինի էսասի զըլար։ Խուսուսի պիր մէզհէպի ֆըրգալարընը 'ումումընա 'ա՞իտ օլան պու չիրքէթ կէնճլէրէ քէնտի քիլիսէլէրինէ տէվամ վէ անլէրէ իճա ի մու'ավէնէթ էթմէլէրի, վէ քէնտի տինլէրինի հայաթի վէ 'ամէլի պիր չէյ եափմալարը լիւզում մընը տէրմիյան էտէր։ Միլի էրմէնի Ինճիլ վէ Ռում օրթոտօգա քիլիսէլէրինէ մէնսուպ պիլճիւմլէ ճիհատ կէնճլէր պու չիրքէթ տախիլինատ պիր եէր թուտա պիլիրլէր։ Շիրքէթին էն զալիպ զայէ ի ֆիքր ու էմէլի գալպատ տին վէ Քրիստոսընը քիլիսէյինէ սատագաթատան 'իպարէթ տիր։ Իքինճի ճիհէթ վէ մախսուսիյէթ էհէմմիյէթճէ պիրինճիտէն սոնրա կէլիր իսէ տէ, զայէթլէ մուհիմմ 'ատտ էտիլմէքտէ տիր։ Պու 2նճի ճիհէթ կէնճլէրի ֆիքրէն վէ պէտէնէն թէրպիյէ էթմէք, անլէրէ քէնտի վիճդուտլէրինի սըհհէթ վէ 'աֆիյէթտէ պուլունտըրմագ սուրէթիյլէ անլէրի նասըլ էն 'ալի տէրճէտէ գուվվէթլէնտիրիպ իչէ եարատա պիլէճէքլէրինի, նէ վէճհլէ 'ամէլի պիր թա'իմ ու թէրպիյէ էլէ կէչիրէ պիլէճէքլէրինի էօյրէտիր։ Յոճիւ պիր ճիհէթ վէ մախսուսիյէթ պու թէչքիլաթըն էսասլարընը վազ' էթմիչ օլանլարընն 'ազ ու տիրայէթլէրինէ տիկէր պիր տէլիլի տիր, կէնճլէրինէ էթրաֆընատա քէնտիլէրին էն ա'լա տուլդուլարընըն ինքիչաֆընա մէտար օլուպ, քէնտիլէրի տիւնեատա հէր մէմլէքէթ կէնճլէրինտէն միլէթլէչէքքիլ գուվվէթլի, մուճիտ պիր ուխուվվէթ հալինէ կէթիրէճէք պիր քիւրէ ի հավա իհտաս էթմէքլիճ իչիւն հիչ պիր ճէհտ ու զայրէթ տիրիղ էտիլմէզ։

Ճիհան գոմիսիօնը՝ Նոյեմբերին մու'այէնէն պիր հաֆթասը զարֆընատա թէտգիգ ու միւզաքէրէ, վէ տու'ա իչիւն միւնթէխապ պիր մէվզու'լար ֆիհրիսթի նէչր էթմէքլիյլէ ի'թիյատ էթմիչ տիր։ Պիր սէհվ իլէ պիզ պու մէվզու'ը պահալար ֆիհրիսթինի միւ'թատընատան պիր ազ կէճճէ նէչր էտիյօր իսէք տէ, իւմիտ էտէրիզ քի պու կէճիքմէ Կ. Ս. Շիրքէթլէրինին պիր ան էվվէլ խուսուսի իճթիմա'լար իչիւն պիր հաֆթա թախսիս էթմէլէրինէ մանի' օլմազ, վէ թավսիյէ օլունան մէվզու'ը պահալարըն 'ազատ օլունան իճթիմա'լարըն նիզամ ու ինթիզամընա պա'իս օլտըգլարընը պու լուրլար։ Անլէրէ խաասէթէն նազար ը տիգգաթ ճէլպ էթմէք իչիւն Ճիհան Գօմիսիօնընըն պիւթիւն տիւնեանըն Կ. Ս. Շիրքէթլէրինէ խիթապէն նէչր էթմիչ օլտըզը թահրիրաթը 'ումումիյէյի թավսիյէ օլունան մէվզու'ը պահալարըն մուխթասար պիր ֆիհրիսթի իլէ պէրապէր իգթիպաս էտէրիզ։

Սէվկիլիլ պիրատէրլէր

Պիզ չիմտիքի զէմանատա Քրիսթիյանլըգ իւզէրինէ ճալիպ ի տիգգաթ սուրէթատ չէտիտ թէ'արուզաթըն չահիտլէրի իլ։ Ճէննի թարիխ նամընա տիւնեա Քրիսթիյանլըզըն թէմէլինի սէօքմէյէ չալըշմագատա, վէ Ցիսուս Քրիստոսըն տիւնեատա ասլա մէվճուտ օլմամըշ իսիյի իտտի'ասընատա տախի պու լուննմագատա տըրլար։ Զօգ քիմսէլէր պու իտտի'այը տինլէմէքտէ տիրլէր։ Էյ կէնճլէր, լազըմ տըր քի սիզ իլէլպէտ հայց օյան Քրիստոսըն պայրաղը էթրաֆընատա թօփլանարագ կիւրէչճիլէր սայրսընա տախիլ օլասընըզ։

Պիզիմ էն մու'ազզէզ էմէլիմիզ չու տըր քի պիւթիւն տիւնեատա հէր կէնճ Կ. Ս. չիրքէթլէրի իճթիհատընա տախիլ օլարագ Ցովհաննէս ըվսուլըն «Էյ նէվճիվանլար, սիզէ եազարմ, չինըքի գուվվէթլիսինիզ, վէ Ալլահըն քէլամը սիզտէ գալըը, վէ չէրիրէ զալիպ օլտընըզ,» «1 Ցովհ. 2 14։) Քէլամընըն սիզին հազգընըզատա սահիհ օլտըզընը իսպաթ էտէսինիզ։

Պու սէնէ սիզէ խիթապէն խաասէթէն միճահէտէ, մուգավվէմէթ վէ զալէպէտէն պահիս պիր պէյանննամէ կէօնտէրմէմիզին սասլ սէպէպի իլճէ պու օլուպ սիզին զալէպէյէ նահիյէթինիզի թէմէննի էտէրիզ։

Պու սէպէպտէն պիզ սիզէ տու'ա հաֆթասընա մախսուս պիր սէրքէլամ մագամընատա նէճիպէ չէհտէ Մարի Տիւրանըն սէօզիւնիւ վէրիրիզ։ Միւչարիէյա էկ Մօրթատա Գօնսթանս գա'ասընատա 40 սէնէ մահպուսիյէթտէն սօնրա, քէնտինին մահպուստաչլարընա մէվգուֆ պուլունտըզը հապսխանէյէ պիր թաչ իւզէրինէ գազմըշ օլտըզը «Մուգավվէմէթ էհինիզ» սէօզիւնիւ եատիկևար պրագմըշ տըր։

Աէվկիւլիւ պիրատէրլէր Ինէլասքեարըմըզ Ցիսուս Քրիստոստա էն սամիմի սէլամլարըմըզը գապուլ էթմէնիզ ըէճասըյլե գալըրըզ։

ՅԻՀԱՆ ԳՕՄԻՍԻՕՆԸ

ՄՈՒԳԱՎԷՄԷԹ ԷՓ

*Փաղաբ։ Զօսանլարտան բէճա էտէրիզ քի պուկինքի վա'զլարընտա տիւնեանընն մէլէքիւթիւ իլե Ալլահընն մէլէքիւթիւ արասընտա իճրա էտիլմէքտէ օլան չէտիա չարփըշմանընն էհէմմիյէթինի իլահ էթմէնլէր։ Մէլէքքիւթ Ուլահ վէ Քրիստոս իչիւն էյի 'ասքէրլէր օլաճադ կէնճլերի հազըրլամադ զաչէթ մահիմմ պիր մէս"էլէ տիր։ Իմանա կէլմիչ օլան կէնճլէր վասըթասըյլէ զաթէն պաչա չըգաբըլմըզ օլան պիլճիւմլէ չէյլէրտէն տօլայը չիւքր տու'ալարը (Ես. 53. 12։ Մատթ. 10. 34, 35։ 1 Տիմ. 6. 12։ Դպր. 12. 3—4։)

Փաղաբ էրէե-է. Ալլահընմըզըն խամիյէ պայրագ ալաճադըզ Ալլահ լութֆ ու 'ինայէթ վէ գուվվէթինի Ցիսուս Քրիստոստա իղհար էթմիչ տիր։ Իպն Ուլան չէյթանընն իչլերինի իպթալ էթմէք իչիւն կէլտի։ (1 Ցովհ. 3. 8։) Իպն իւլ ինսան օլան Ցիսուս էնսիմիւզճէ կիտեր։ Ո պիլճիւմլէ իղվա վէ թէճրիպլէրէե զալիպ օլմուչ տըր։ (Դպր. 4. 15։) Տիւչմէնին իւզէրիմիզէ հիճմում էտէճէյի ֆէնա կիւնլէրտէ Ցիսուսա նազար էտէլիմ։ (Մատթ. 4. 1—11. Վահ. 6. 2։ Ցովհ. 16. 33։ 1 Գօր. 15. 25։ Ես. 53. 11։)

Սալը. Տիւշմէնլէր (Եփես. 6. 12) 'Ագիլ պիր 'ասքեր տիւշմէնլէրի խօր կէօրմէզ։ Ո անլէրին հիլէ խուա'ալարընը պիլմէլի վէ գուվվէթլէրինէն թամմ գըյմէթինի թագափը էթմէլի տիր։ Զէմանէմիզ կէնճլէրինին էն պէօյիւք տիւշմէնլէրի նէ տիրլէր։ Նազարի վէ 'ամէլի մատսիյունըզ, հուզուրզաթը չէհվանիյէ, Ալլահտան պիկհանէլիք, քիպր ու զուրուբ, Բապպա վէ գավանիյինէ գարչը քիսթափանէ իհանէթ տիրլէր։ Անլէրտէն գօրգմայընըզ։ «Նէ գատար տիւշմէն վար» տէյիւ սօրմայընըզ, անճագ «Տիւշմէնլէր նէ՞րէտէ տիրլէր,» տէյիւ սօրալըմ։ Էկէր տիւնեա սիզէ պուզուզ էտէրսէ, ութանմայընըզ։ Քրիստոստա նազար էտինիզ։ (Մէզ. 2. 1—3։ Մատթ. 5. 10, 11։ Ցովհ. 15. 17—21։ Ցովհ. 17. 14, 15։)

Զուչէնպէհ. Սրլահլար (Եփես. 6. 10—17։) Պուսիլահլար բուհանի օլմալը տըր, եա'նի Ալլահընն Բուհ իւլ Գուդսընընն թէտարիք էթտիյի սիլահլար, գուչագ մագամընտա հագիգաթ, սալահ զըրնը, իման գալգանը, խէյաս մըղգերի, բուհընն գըլըճը տըրլար։ Ալլահ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլան թէք պիր ատէմ Ալլահընզ պիր ճիւմհուրտան տահա գուվվէթլի տիր։ Դաւիթ Գողիաթա գարչը։ (Եփես. 6. 10—17։ 1 Մխլ. 17. 45—49։)

Փէնճչէնպէհ. Իտաաթ (1 Սէլ. 4. 3) Հայաթը ֆէրտիյէտ իտաաթընն, վադֆ ու թագափսի նէֆսին, միւչթէրէք սայ ու զայրէթլէ Ալլահա վադֆը նէֆս իչինտէ նէչվ ու նէմանընն լիւզումը։ Շիրքէթ ա'զալարը արասընտա իչթիհրաքընն ֆէվա'իտ ու մուհասէպէնաֆը։ Թագափս օլունմըշ տօսթլըզ։ Սատաղաֆ վէ ուխուվվէթքէարանէ մուհասպէթ։ Թագվիյէ վէ մու'ամէնէթի միւթէգապիլէ (1 Գօր. 9. 24—27։ Դպր. 2. 1։ 2 Պետ. 1. 3—10։ Վա'. 4. 9—12։ 1 Տիմ. 4. 6—8։ Րօմ. 6. 6։ Րօմ. 6. 22։ 2 Կոր. 7. 1։)

Ճէ՞ա. Գուվվէքլէրիճ ճէնկ իչիւճ բանգիմի. (1 Կոր. 12. 4—6։) Ճիհատտա միւթէգիզլերիմիզ վար տըր։ Կ. Ի. Շիրքէթինին ճանը պայընտա կէնճ Գատընլար, Ռրիսթիյան Թալէպէ, Ռրիսթիյան Օթէլ միւսթախտէմէնինին Պէյնէլմիլել չիրքէթլերի, Սալիպի Ապեազ, Զօճուդլար չիրքէթլերի, Ինճիլի 'ագա"իտին մուհաֆազասընա մախսուս չիրքէթլէր, խուսուսի սուրէթտէ քիլիսէլերէ մերպութ չիրքէթլէր վէ սա"իրէ պուլունմագտա տըրլար։ 'Ագիլանէ Թէտպիր ու ուսուլարա կիթապքէ զիյատէ իչթիյաճ հիսս օլունմագտա տըր։ (Հաբ. 7. 13-22։ 1 Պետ. 3. 8։ Ցես. 23. 9, 10։ Թէք. 26. 28, 29։ 1 Թէվ. 12. 18։)

Ճէ՞ա էրէե-է. Ղալեպե (1 Կոր. 15. 57, 58։) Ղալէպէյի չալաճաղընըզա ինանմագլըզ՝ պիր տէրէճէյէ գատար մուհարէպէյի զաթէն դազանմըշ օլմագ տէմէք տիր։ Խաչլանմըշ վէ էօլիւէերտէն տիրիլմիչ օլան Ցիսուս Քրիստոսա իման քեամիլ ղալէպէյի չամիլ տիր։ Տիւչմէն խաչտան ֆիրար էտէր։ Խաչը նիշանկեահ իթթիխազ էտիպ Ցիսուսըն արգասը սըրա կիտէլիմ։ Ղալէպէնին սէմմերէսի մագամընտա պիր չօգ քիմսէյէրին բիւճու' էտիպ խէյաս պուլմալարը իչիւն տու'ա էտէլիմ։ Քրիստոս վասըթասըյլէ զալէպէյի պիղէ ինսան էտէն Ալլահա չիւքր ու համ օլսուն։ Ցակ. 4. 7։ 1 Ցովհ. 2 13, 14։ Մէզ. 110. 3։ 2 Մխլ. 22. 30։)

Ինընթ. Սէնէ պայընըն թէգարրիւպի հասէպիյլե կէնճլէրէ, Գըզլարա վէ Զէվճէյինէ հէտիյէ քիթապլարընըն միւթալա'ասընը խասսէթէն թավսիյէ էտէրիզ։ Ցիյա'լարը տախի հէր քէսէյէ ույդուն տըր։ Կէնճլէրէ հէտիյէ 6, Գըզլարա վէ Զէվճէյինէ հէտիյէ քիթապլարը 4էր վէ իւչիւ պիրլիքտէ 'ատի միւճէլլէտի 10, ա'լա միւճէլլէտի 12 զ. տըր։ Ցուբսաթտան իսթիֆատէ էտինիզ։ Էն ա'լա հէտիյէլիք քիթապ տըր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ՏՈՒ՚Ա ՍԱ՚Ա.Թ.Ա.ՐԸ

«Իմաի հարըն իչիւն էնտիչէ էթմէյինիզ. պիրա հարընքի կիւն քէնտի չէյլէրի իչիւն էնտիչէ էաէճէք տիր. հէր կիւնէ քէնտի տէրտի քեաճի տիր.» Մաաթ. 6. 34։

Եարընըն էնտիչէսի պէօյիւք պիր սիւ՚ալ կիպի էօնիւմիւզէ թագտիմ օլուննագտա տըր։ Միւսթագպել քէնտի միւթէնէվվի՚ մէ՚մուլլարը վէ խօշ խայալլարըյլա պիզէ օլ գաատար ճալիպ կէօրիւնիւբ քի, անըն հագգընտա տիւչիւնմէմէք էաէմէյիզ։ ՚Աճէպա զէմանըն տա՚իմա տէօնէն թէքէրլէքլէրի քէնտի տէվրանլարընտա պիզէ նէ՚ կէթիրէճէքլէր. ՚աճէպա պախթըն օյունլարը սա՚ատէթ արզուսըյլա սիւզան օլան գալպէրիմիզէ նէ՚ թագտիմ էաէճէքլէրը, ՚աճէպա միւսթագպէլին քէչֆ օլունմամըշ եէնի տէյարընտա պիզիմ իչիւն մահֆուզ նէ՚ վար։ Իչթէ պունլար հէփ էօյլէ սիւ՚ալլար տըրլար քի, ինսանըն ՚իլմի հալը հազըրտան էօթէյէ կէչէմէտիյի իչիւն անլէրէ ճէվապ վէրիլէմէզ։ Էվվէթ, ինսան հալը հազըրը, մազի վէ միւսթագպէլ սաըրընտա պիր հալգա ի իրթիպաթ օլուպ, վագթըն էն ուճագ պիր գըսմը գաատար պիւէ ՚էօմրիւ օլմայան հալը հազըրը պիւէ թէմամըյլա անլայըպ ֆէհմ էաէմէզ։

Պիւմէք արզուսը ինսան ֆիքրինաէ գատիմաէն պէրու գուվվէթլի օլակէմիչ վէ օլաճագ տըր տաախ։ Պիզ կէչմիչ հագգընտա չօգ չէյլէր էօյրէնիպ, անլէրի միւրուր էթմէք իւզրէ օլան հալը հազըրտա գուլլանապիլիրիզ. ամմա եինէ տէ պիզիմ պիւմէյէ, էօյրէնմէյէ տօղրու օլան տօյմագ արզուսմըզ իգնա՚ օլմագ։ Իչթէ պու սէպէպտէն տիր քի միւսթագպէլին գարանլըգ վէ էսրարէնկիզ սըրրուսրընը տախի պիւմէյէ էչէտաի իհթիյաճըմըզ վար։ Պու արզու վէ միւսթագպէլի իսթէհզիմիզ կիպի պուլմագ վէ եախօտ միւմքին իսէ էթմէք արզուսը պիզաէ եարընըն էնտիչէսինի մէյտանա կէթիրիրլէր։ Եկէր պիզիմ պու միւսթագպէլի պիւմէք արզումըզ իգնա՚ էտիւսէ, օ պիւկի պիզի ֆա՚ալիյէթ սէպիւէրինաէ իւէրի՚ մի կէօթիւրէճէք, եախօտ գուվվէթիմիզի՚ մի քէսէճէք։ Պու էօյլէ պիր սիւ՚ալ տըր քի, անըն լէյհ եախօտ ՚ալէյհինաէ ճէվապ լար վէրիլէպիլիր։ Ամմա միւսթագպէլի պիւմէմէքլիյիմիզ իչիւն էտիւէն պու իլահի թէրթիպ պիր տէւիլ ի քեաճի տիր քի, պիզիմ իչիւն խայրլըսը պու տըր։ Զիրա ինսանտա սա՚ատէթ վէ իսթիրահաթա մալիք օլտըգճա, անը քէնտինէ պիր հալ ը թա-պի՚ի ՚ատա էթմէք վէ պիր չէյ եէրինէ գօյմամագ, վէ պիւ՚աքս սա՚ատէթ վէ էէմմէրտէն ֆէնա սուրէթտէ միւթէ՚էսսիր օլուպ, մէ՚յուս օլմագ թապի՚աթը վար։ Իչթէ պու սէպէպտէն տիր քի ինսան իչիւն միւսթագպէլ սա՚ատէթ վէ սէֆալարը եանըպաչընտա սէֆալէթ վէ էէմմէրին տիլխըրաչ տիզիսինի սէյր էթմէք թէհամմիւլ օլունաճագ հալ տէյիլ տիր։ Էօյլէ իսէ միւսթագպէլ հագգընտա օլան պու ճէհալէթ նէ՚ պէօյիւք պիր նի՚մէթ վէ նէ հիքմէթլի պիր թէրթիպ տիր։

Ցիսուս տա պիզէ եարընը հագգընտա էնտիչէ էթմէյի նէհի էտիյօր, վէ սէպէպ հալինտէ «Հէր կիւնէ քէնտի տէրտի քեաճի տիր,» տէյօր։ Ամմա ՚աճէպա պիզէ թավսիյէ օլունան նէ՚ կիպի պիր պիդայտ տիր։ Հէր իչտէն էլ չէքմէ՚ք մի, տէրունիմիզտէքի ֆա՚ալիյէթ րուհընը էօլտիւրմէ՚ք մի, էյամը գաատմէնին բիյաղէթքեարլարը կիպի տիւնեատան չէքիլիպ մաղարալարտա՚ եայամագ մը, եախօտ իւք ինսանլարընը հէր չէյտէն մահրում հալնա գանա՚ա՚թ էթմէք մի։ Ասլա։ Հատտը զաթընտա մէտէնիյէթ, ֆա՚ալիյէթ, մա՚մուրիյէթ վէ թէրէֆֆիւ՚ տինի օլան Խրիսթիյան տինինտէ էօյլէ պիր ահքամը միւնտէրիճէ գաթ՚իէն եօգ տըր։ Պիւ՚աքս օ պիզէ կիւնտիւզ իքէն իչլէմէք թավսիյէ էտիպ, կէճէ կէլինճէ իչլէյէմէզ իսթիմիւի իհպար էտիյօր։ Անընը փէյղամը ՚ասրլարտան պէրու «Իչլէյինիզ,» օլմուշ տըր, վէ ինսանըն տինէսինտէ հայաթ վէ եաչամագ արզուսը նէպզան էթտիքճէ, ՚այնի փէյղասը տէհրլերճէ թէքքրար էտէճէք տիր։ Էօյլէ իսէ պիզէ նէհի էտիլէն նէ՚ տիր։ — Պիզիմ իչիւն նէհի էտիլէն եարընըն մէ՚յուսիյէթ վէրէն, գուվվէթ գըրան, մուգատտէրի Իլահիյէ թէպիմ օլմագ իսթէմէյիպ, հէր նի՚մէթի Բասպանի էլլէրտէն ալմագա մուսթագբը օլմայան էնտիչէսի տիր։ Էվվէթ, հավա գուչլարը քի «Նէ էքերլէր, նէ պիչէրլեր վէ նէ տէրանապար էտէրլեր,» վէ սահրանըն զանպագլարը քի, «Նէ չալըշըրլար, նէ իփլիք պիւքէրլեր» Իլահի պիհուտուտա մուհագգէթտէ քէնտի նասիպլէրինի։ հիսսէլէրինի այրըլար տա՚ ինսանըմը Ալլահա կիւվէնէմէզ։ Է՚յ միւ՚մին, սէն քի իման էթմէյէ, էմնիյէթ էթմէյէ տա՚վէթ օլունմըյըն, նէլասքեարընըն պու սաատէ վէ ճալիպ սէօղլէրինաէ պիր մուհագպէթ, չէֆգաթ վէ լէթաֆէթ հիսս էթմէյօր մը սըն։ Ալլահընըն նազարընտա սէն քի իչիւք գուշտան վէ գուրուլան օթտաճըն տա մը ՚ատի սէն։ Եայր, խայր, եօգարը պագ. օլ սէմավի ճէսիմ քիւրէլէրի թուէթան ճիւմլէյէ գաատիր էլ սէնի տախի մուհաֆազա էթմէքտէ տիր. վագթըն ուզուննլըզընտա նիսպէթէն պիր կիւն պիւէ սայլա-

մայան օլ իհթիյաճաթ իլէ տօլու 'էօմրիւնիւն տէրմի զաթէն քէնտինէ քեաֆի տիր։

Պէնիմ չախսըմա կէլինճէ, Է՛յ Մէնպա՛ը Ֆէրէմ, սէմավի Փէտէր, օլ նէհի էթթիյին եարընըն էնտիչէսինի էթմէյէճէյիմ։ Մուգթէտիր օլտըղըմ գաատար չալըշաճաղըմ, պու զա՛իֆ էլլերիմէ վաղիֆէ տէյիւ վէրտիյին հէր չէյի իճրա էթմէյէ ճէհտ էտէճէյիմ վէ պագըսընը Սանա պրագաճաղըմ, Սանա քի էլլերիմիզին իլէրինի իւղերիմիզէ սապիթ գրլարսըն։ Պէն հալը հազըրըմը իտարէտէն 'ահիզ իքէն, միւսթագպէլիմի տէ նա՛սըլ իտարէ էտէյիմ վէ եարընըն էնտիչէսինի տէ տէր'իւհտէ էտէյիմ։ Ձանըմըն արզուլարը, գալպիմին հասրէթլերի վէ 'էօմրիւմիւն պիւթիւն իհթիյաճաթը իչիւն, Է՛յ տիւքէնմէզ Ղանիմէթ, Սանա պագարըմ, Նէ ալտատըճը վա'տլարը իչէ պէնի իղֆալա չալըշան տիւնեա, Նէ տէ մաղրուր «պէն»իմ պէնի սէնին 'ինսանէթլերինէ իհթիճա էտիպ, տէրտի պաշրմը մուգատտերինին գօլարրընա տայամագտան մէն' էտէմէզլէր։ Եա՛ Ցիսուս, պու տիւնեէվի 'էօմրիւմտէն սօնրա կէլէճէք օլան եարըն իչիւն, է գէտի եարընքի կիւն իչիւն տէ սէն տիւչիւն վէ թէրթիպ էյլէ։ Էվվէթ, պէն տէ պիլիրիմ քի «Հէր կիւնէ քէնտի տէրտի քեաֆի տիր։»

ՏՈՒ'ԱՓԵԱՐ

ՀԱՅԱԹ ԹԱԱՎԻՐԼԷՐԻ

Իփ Ա'ԱԹՍԸԶԼԸՂԸՆ ՊԷՏԷԼԻ

Տիւնեանընէն էն պէօյիւք սէրմայէտարլարընըան Բօչիլլէր քէնտի մէ'մուրլարընտան քէնտի հէր պիր էմրինէ փէք սրգր իհթա'աթ թալէպ էտէրլեր։ Եագընկարատա Նիւ Օրլինզլի պիրի Փէյչէ-ն ղազէթասը մուխապիրլէրինտէն պիրինէ անլէր հագպէնատա չէօյլէ պիր հիքեայէ սէօյլէտի։ «Անլէրին պու չէհրատէ չօգ միւսթա'իտ պիր ահէնթլերի վարիտի։ Պիր տէ՛ֆա անլէր քէնտիլէրին պու ահէնթինէ եանընտատա մէվճուտ օլան խայլի մրգտարատա փամուղը տէրհալ սաթսըն տէյիւ թէլէկրաֆ վերտիլէր։ Ամմա ահէնթ փամուղըն կիւնտէն կիւնէ ֆիյաթլանահաղընը անլայարադ տէօրթ կիւն պէքլէթտի, վէ սօնրա 40,000 տալէր ֆազլա պիր թիճարէթի իլէ սաթտը։ Սաթըշ մէպլաղընը սէվինճ վէ ղուրուր իլէ Բօչիլլէրէ կէօնտէրէրէք օլ ֆազլա թրճարէթի նէ եօլտա էթտիյինի անլէրէ եաղընճա, անլէր 40 000 տալէրի պիր գաչ սաթըր պիր թէզքէրէ իլէ կէրի կէօնտէրտիլէր։ Թէզքէրէտէ չու սէօզլէր եազրլը իտի, «Պիզիմ էմրիմիզէ իհթա'աթսըզլըգ էտէրէք գազանտրղընըզ օլ 40,000 տալէր պիզիմ տէյիլ տիր, իլլա սիզէ 'ա՛իտ տիր։ Իչթէ մէպլաղը մէզքիւրը ի՛տատ էտիյօրըզ։ Սիզին եէրինիզէ թա'եին էթտիյիմիզ եէնի մէ՛մուր, Մր. Պլէնք, պու կիւն Նիւ Օրլինզէ հարէքէթ էթմիչ տիր։»

—·—

ԱՖՐԻԳԱԼԸ ՊԻՐ ԳՕՄԱՆՏԱՆ

Ճէնուպի Աֆրիգայա միսիօներլիյէ կէթմիչ օլան պիր միսիօներ հիքեայէ էտիյօր քի, պիր կիւն պիր խուրմա աղաճը ալթընտա էօնիւնտէ աչըգ պիր Ֆրինգալը գօմանտան կէօրտիւ։ Մէզքիւր գօմանտան վագըթ, վագըթ Ֆէլամը Շէրիֆէն օգուչըպ տուրույօր, վէ քէնտի տուտաղլարընը հարէքէթ էթտիրէրէք եօգարը սէմավաթա տօղրու պագըյօր իտի։ Օ էփէյի պիր վագըթ պէօյլէ պիր Ֆրինգալա պիր սէմավաթա պագմաղա տէվամ էթտի։ Միսիօներ պու էյի ատէմին միւթալա'ասընա մանի' օլմադըղը պիր գաչ տէֆ'ա անըն եանընտան կէչտի, ամմա պիր ազ սօ՛րա նի՞չիւն էօյլէ էթմէքտէ իտիյինի տախի սիւ՛ալ էթտի։ Աֆրիգալը չէօյլէճէ ճէվապ վէրտի, «Պէն ա-չաղըտաքի Ֆրինգալա պագտըղըմտա օրատա Ալլահ պանա սէօյլէյօր, սօնրա տու՛ա իլէ եօգարը պագտըղըմտա պէն Ալլահա սէօյլէյօրըմ։ Իչթէ պու եօլտա պիզ պիրպիրիմիզ իլէ 'ազըզ պիր մուհավէրէք իճրա էտիյօր իզ։»

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԳՕԼԷՐԱ ՎԷ ԹԻՖՕ

(Մ. Մէնաե-ն)

(Մ. Ընկ-ըն էղզո-մ վէլայէրինաե+է Ճ+ՐնեպլէրէՒ Նապբոը)

5.

Զ. Սո՛այը Րօֆլայըպ պ՝ո-ղճ+։ Ագար սուլար էանա ի ճէրէյանլարրնտա, իչլէրինտէ մա՛ալլագտա օլան մա՛տէնի վէ 'ուզվի մատտէլէրին տիպլէրինէ չէօքմէսիյէ, թէտրիճէն տուրուլըպ թէմիզլէնիրլէր։ Սու միւնասիպ պիր հավուզա պիրիքտիրիլտիյի զէման, տուրուլըպ թէմիզլէնմէ 'ամէլիյաթը տահա չափուգ իճրա օլունուր։ Մու'ալլագ զէրրելէր տիպէ չէօքտիւքտէն մա՛տա, 'ուզվի մատտէլէր գըսմէն հալլ օլունըրլար. վէ պագթէրիալարըն մըզգտարը զայէթլէ ազալըր։ Պուլաչմըշ օլան սու պու վէճճէյլ թէմիզլէնմէյէ մէյլ էտէր։ Սաբի պագթէրիալար տախի մու'ալլագ օլան զէրէճիքլեր իլէ պէրապեր սույըն տիպինէ չէօքէրլեր, վէ օրատա ահվալը քէնտիլէրին թիւրէմէլէրինէ միւսա՛իտ պուլամայարագ, թէտրիճէն մահվ ու զա՛իլ օլուրլար։ Էնալինին զիւ'իմմի խիլաֆընտա

օլարագ սուլը պիրիքաիրմէքլէ, անըն հավի օլարը 'ուզվի մատատէլէրին չէօքմէքսի իչիւն հավատ ֆնա-նաօխ օլաբ խէ, պուլաշըգ 'իլէթլէրէ գարչը էվէյի պիր թէ"մինաթ տըր։ Ամէրիգանըն փաիթախթը Ուա-չինկթընատա սիւղիւճիւ հավուզլարըն թէ"սխսնատէն էվվել չէնրին իչէճէք սուլը պու կիպի տուրուլը-ճը հավուզլար վասրթասրյլէ թէմիզլէնիր իտի, վէ թէտգիգաթ ը պագթէրիօլօճիդիյէ պու հավուզտա պագթէրիալարըն 100տէ 70տէն 90ընա գատար մահվ ու զա"իլ օլտրզլարընը իսպաթ ու իրա"է էյ-լէմիչլէր տիր։ Ամէրիգատա Պալթիմուր չէնրի վէ Ինկիլթէրրատա սա"իր չէնիրլէր հալա պու նէվ' հավուզլարա մալիք տիրլեր, վէ պու կիպի ուզուն միւատէթ սիւրէն պիրիքաիրմէ սայէսինատ իչէճէն սուլըն իչինատէն թիֆո պագթէրիալարը մահվ ու իզալէ էտիլիրլեր'։

Պիրիքաիրիմիչ տուրու սուտա պուլաշըգ 'իլ-լէթլէր պագթէրիալարընըն պէօյիւք պիր նիսպէթ-տէ մահվ ու իզալէսի իսպաթ էտիլմիչ օլմազլա պէրաբէր, պագթէրիօլօճիսթլէրին 'ուսմուսի ի'թի-դատընճա, էհալինին թիֆո վէ գօլէրա կիպի 'իլ-լէթ ի միւսթէվիյիլէրէ գարչը մուհաֆազա վէ սի-յանէթլէրինի հալընըզ պու վասրթայա էմնիյէթ է-տէմէզ իզ։ Պունա պինա"էն սու հավուզլարընատա չէօքաիւրմէ 'ամէլիյաթը իզէրինէ պիր տէ պ'ոչմէ 'ամէլիյաթը 'իլավէ օլունմըշ տըր։

Տիպի գումուս հավուզլար իչինատէն սու սիւղիւլէրէք իչինատէքի մու'ալլագ զէրրէճիքլէրի վէ պագթէրիալարըն զըսմը ա'զամընը կէրիսինատ պրագտրգատան մա'տա, տիպէ թօփլանան պագ-թէրիալարըն պէօյիւք պիր օրատուսը սուլըն տի-պինէ չէօքէն 'ուզվի մատատէյի պիկի'իլ տիւ-քէտիր վէ պու վէճհէ թաթհիր էտէր։ Պա-թէճրիպէ անլաշըլմըշ տըր քի իքի սիւղիւճիւ հա-վուզլար պիւա ֆասրլա գուլլանըլտաճագ եէրտէ միւ-նավէպէթէն գուլլանըլտրգլարը հալտէ, տահա էյի նէթիճէ էլէ կէչիրիւիր։ Սուլըն թաթհիրի իչինն սա"իր ազ չօգ միւ"էսիր վասրթալար տախի վար տըր, նիթէքիմ չապ թէսմիյէ օլունան մատատէնն պիր փարչա սուլըն իչինէ պրագմագ, քի 'ուզվի զէրրէճիքլէրի վէ պագթէրիալարը ալըպ սուլըն տիպինէ չէօքաիւրիւր։ Տէմիր թօզլարը իլէ թէ-միզլէմէք, սուլըն պագթէրիյալարընը էլէքթրիդ ա-մէլիյաթը իլէ եախօտ օզօն վասրթասրյլէ մահվ էտիպ թէսմիզլէմէք կիպի։ Լաքին մէմլէքէթիմիզ իչինն պու ուսուլլարը տահա զայրի 'ամէլի 'ատտ էթաիյիմատէն, անճագ սուլը չէօքաիւրէրէք սիւզ-մէք 'ամէլիաթընըն սուրէթ ի թաթպիգինատէն պահս էտէճէյիմ։

Թիւրքիա պէլէտիյէլէրինին պալատէ իզահ օլու-նան էսասլարա թէվֆիգէն հավուզլար եափտրրմագ վէ թաթհիր օլունմըշ սուլը գավի պօրուլար վա-սրթասրյլէ խանէլէրէ թէվզի' էթմէք սուրէթիյլէ սէմլէքէթիմիզի գօլէրա, թիֆո վէ պագըրսագլարա մախսուս մուխթէլիֆ միւհիմ խասթալրզլարըն ինթիշարընատա գուրթարմալարընա ինթիզարէն', սուլը խանէլէրտե պու գա'իտէլէրէ թէվֆիգէն թաթ-հիր էտէպիլիրիզ, վէ խանէյէ մախսուս թաթհիր էտիճի քիւվէլէրի 'ումմումիլէշտիրէրէք, պու նէվ' միւսթէվիլ 'իլէթլէրին չէնր վէ եախօտ գարիյէլէր-ատ ինթիշարլարընըն էօնիւնիւ ալապիլիրիզ։

Խանէտէ սուլը չէօքաիւրմէք վասրթասը իլէ թաթհիրինի իճրա էթմէք նիսպէթէն գօյայ տըր։ Թօփրագատան եափըլմըշ վէ փիշիրիլմիշ պիր քիւվ եախօտ պէօյիւճէք թէմիզ պիր ֆըշը վէ եախօտ միւնասիպ մա'տէնատէն եափըլմըշ ուճագ պիր հա-վուզ պու մագսատէ խատիմ օլապիլիր։ Սու պու չէօքաիւրիւճիւ գապատա պիր իքի կիւն սաքին հալատէ գալտրգատան սօնրա, օլ գապընը տիպինատէն պիրազ եօգարը գօնուլմըշ պիր մուսլուգ եախօտ տէվէ պօյնու վասրթասրյա պաչգա պիր սու գա-պընա տէօքաիւրիւր։ Պու գապընը տիպինատէն պիրազ եօգարրատա սըրա իլէ չագըլ թաշը, գումի վէ քէօ-միւր թօզու գաթլարը կէրէչէտիրիլմիչլէր տիր։ Հէ-փիսինին իւզէրինէ պիր պէգ եիւզ չէքիլէպիլիր։ Չէօքաիւրմէք վասրթասը իլէ էփէյճէճ թէմիզլէնմիչ սու՝ գումի վէ քէօմիւր թօզունընը իչպու գաթլարը իչինատէն կէչէրէք, քէնատինին 'ուզվի փիսիլիքլէրին-տէն թէմիզլէնատիքատէն պաչգա, հավի օլարը հէր նէվ' պագթէրիալարատան տախի թէմիզլէնիր։ Կէր-չի իչպու չիֆթէճ 'ամէլիյաթ գայնաթմագ ուսուլը գատար թէ"մինաթպախչ օլմազլա իսէ տէ, էկէր սու գապլարը քէնատիլէրին միւհիմէվիյաթլարը իլէ հէրարէճաէն գըփգըրմըշը քէսիլճէք տէրէճէտ գըզմըրըլարագ, վէ եախօտ գայնար սուտա նըգա-նըլարագ, հաֆթատա ագալի պիր տէֆ'ա քիամի-լէն թէմիզլէնճէք օլուրլարսա, 100տէ 99 թէ'մի-նաթպախչ օլապիլիրլէր։

Սու գապլարընըն գայնատրլմասը իլէ իչպու թաթհիր 'ամէլիյէսի հէր հալտէ իճրա օլունմալը տըր, զիրա սիւղիւճիւ սու գապընըն գում թա-պագալարընատա եուվա եափան հատատրզ հիսապ-սըզ պագթէրիալար իննանըլմազ տէրճէճէտ սիւ-'աթլէ պէօյիւրլէր, թէտրիճէն էն տէրին թապա-գալարա նուճգուզ էտէրլեր, վէ 'ագըպէթ թիւրէյճ թիւրէյճ տըշարը չըգարագ ախպէ սիւղիւլէն սու-յըն իչինէ տէօքաիւրիւրլէր։ Ինկիլիզ միւճէրրիպլէր-տէն ֆրէնգլէնատ՝ պիր օտուն քէօմիւրիւճ սիւզկէճի

իչինաէն մուրատար սու սիւզէրէք պուլմուշ տըր քի իւք 12 կիւնաէ սիւզիւլէն սու մուրատար սույըն միւհթէվի օլտըղը պիւթիւն պագթէրիալարտան թէմիզլէնմիշ իտի, լաքին պիր այ սօնրա սիւզիւլէն սու՝ սիւզիւլմէմիշ սուտա պուլունան պագթէրիալարըն պէշ միսլի մըղտարընտա պագթէրիալարը հավի իտի։ Իմտի գայնաթմադլա սու գապլարընը հաֆթատա պիր տէֆ'ա թէմիզլէմէնին իչպու մուհիմմ նօղթասընա տիգգաթ էտէրէք չէօքսիւրմէք վէ սիւզմէքտիք 'ամէլիյաթլարը սայէսինտէ խանէլէրիմիզտէ իչէճէք սույըմըզը պագթէրիալարտան 'ամէլի սուրէթտէ թա'գիմ էտէպիլիրիզ, վէ պու վէճհլէ գօլէրատան, թիֆօտան, պաթագ հիւմմասընտան վէ պաղըրսադա մախսուս էմսալի խասթալըգլարտան մասուն գալապիլիրիզ, հէմ տէ պու վասըթայը պէլքի պիր մէճիտիյէ գատար մէսարիֆ ի իպթիտա'իյէ իլէ վէ հաֆթատա պիր տէֆ'ա տախի սու գապլարընը գայնար սու իլէ էյիճէ երգամադլէ մէվզը' ի իճրայա գօյապիլիրիզ։ 'Ալէլխուսուս մէմլէքէթիմիզտէ չէօքսիւրիւճիւ վէ սիւզտիւրիւճիւ գապլարըն թա'միմի լազըմ տըր։ Պու սայէտէ հիչ չիւպհէ եօգ քի, հէր սէնէ էօլիւմտէն պինլէրճէ հայաթլար վէ եիւզպինլէրճէ հայաթլարը տախի պաղըրսադա մախսուս զայր ի միւհիք խասթալըգլարտան գուրթարմըշ օլուրըզ։ Իվրօպա պազարլարընտա սըրսըղ չանագ չէօմլէքտէն սիւզիւճիւ սու գապլարը սաթըլըրլար։ Պունլարըն տէլիքլէրինտէն սու սիւզիւլիւր իսէ տէ, 'ատի պիճիմլէ պագթէրիալար գապըն իչինտէ գալըրլար։ Զանագ չէօմլէյին տէլիքլէրինտէն պիլէ կէչէպիլէճէք տէրէճէտէ ուճագ պագթէրիալար վար իսէլէր տէ, պունլար նատիր վէ զարարսըզ տըրլար, պիր սուրէթտէ քի, պու կիպի պիր գապըն իչինտէն սիւզիւլմիւշ սույըն 'ամէլի սուրէթտէ թա'գիմ էտիմիշ վէ քհամիլէն էմին իտիյինի իտա'ա էտէպիլիրիզ։ Լաքին մա'էթթէէսսիւճ կէրչի պագթէրիալար պու սու գապլընըն տէլիքլէրինտէն կէչէմէղլէր իսէ տէ, ՚ի՛ե-ե՛եյնդ ֆէշտըբ ՚ըէֆոպէնէրլէր, հա՛նի էաքիսինին հանընտա եէնի պագթէրիա թիւրէյէրէք, վէ պու վէճհլէ տէվամ էտէրէք տէլիքլէրին իչինտէ եէնի եէնի պագթէրիալար թէվլիտ վէ ի՛աչէ էտէրլէր, վէ 'ազըպէթ տահա եէնիլէրի չէօմլէյին տըշ թարաճընտա թիւրէմէյէ պաչլարլար։ Պինա՛էն'ալէյհ իչպու չէօմլէք սիւզկէճլէր տախի հաֆթատա պիր տէֆ'ա գայնար սու իլէ թէմիզլէնմէյէ հախատ աթէչին իւգէրինտէ գըփգըրմըզը քէտիրիլմէյէ միւհթաճ տըրլար։ Սէվահիլ չէհրլէրին հալը վագթը սէքէնէսի պիր նէվ' սու գապլարը գուլլանապիլիրլէր։

Սույը պագթէրիալարտան թէմիզլէմէքլիյէ մախսուս տիկէր միւ"էսսիր վէ զայէթ գօլայ քիմէվի պիր վասըթա տախի վար տըր քի, հէր զէման վէ մէքհանտա քէմալը տիգգաթլա գուլլանըլապիլիր, վէ պու վասըթա պալատէ զիքր օլունան իքի 'ամէլիյաթլա պիրլէչէրէք, պաղըրսադլարա մախսուս հէր նէվ' միւթթէվլի 'իլէթլէրէ գարշը էմնիյէթ ի թամմէ պախշ էտէր։ Իչպու միւ"էսսիր, չայան ը ի'թիմատ վէ քհամիլէն էմին վասըթա' իչէճէք սուսյըն իչինէ 30,000-100,000տէ պիր նիսպէթինտէ կէօզ թաշը հալ էթմէքլիք տիր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ՄԱՐ'ԱՇՏԱ ՃԷՄ'ԻՑԷԹ Ի ԹԱ'ԼԻՄԻՑԷ

Մար'աշը զիյարէթ էյլէյէն մէ'արիֆփէրվէրան, մէքթէպ սէնէսի զարֆընտա հէր այըն իլք Զարչէնպիհ ագչամընտա Տիվանլը Ինճիլի քիլիսէնին «Գըզլար Վիւթթաս» նամ թավան արասը սալօնընտա խուսուսի պիր ճէմ'իյէթ պուլա պիլիրլէր։ կէնճլէրտէն, քհամիլլէրտէն, եէրլիլէրտէն վէ էճնէպիլէրտէն, էրքէքլէրտէն վէ գատընլարտան, պատուհելիլէրտէն վէ վերապատուհելիլէրտէն, քահանալարտան, իլահիյաթ չակիրտանընտան, մու'ալիմ վէ մու'ալիմէլէրտէն վէ նիչէ զէվճ իլէ զէվճէլէրտէն 'իպարէթ պու մուխթէլիթ հէյէթէ Educational Club ևա ճէմ'իյէն է թա'լիմէ տէնիր։

Պիր պուչուգ սա'աթը թէճավուզ էթմէյէն պու թէճէմմու'լէրտէ, գօլճ միւնթէհի վէ միւնթէհիյէլէրի օլմուշ թապի'ի ա զայար թարաֆընտան երու'իչէր տագիգէյի թէճավուզ էթմէյէն իքի ևա իւչ մէգալէ գրա"աթ օլունուբ։ Օնար տագիգէյի թէճավուզ էթմէմէք իւզրէ տիկէր իքի ա'զա թարաֆընտան քէնթիւէրէ փէչինտէն վէրիլմիշ խուսուսի սիւ"ալարա տա"իր ճէվապ վէրիլիր ևա տա պիր մէս'էլէնին սուրէթ ի թա'լիմի, մէսէլա պիր թէպէչիր, պիր մում ալէվի, բէսիմ վէ էլ հիւնէրի, 'ամէլէն ևա պիթթէճրիպէ իղահ էտիլիր։ Արատա պիր տէ մէգալէ ևա իֆտաեէլէր ազատ միւզաքէրաթա 'արզ էտիլիր։

Ճէմ'իյէթին մագսէտի, իսմինտէն տէ մա'լիւմ իտիյի վէճհլէ սաթ էմր ի թա'լիմէ միւնհասըր օլուպ, միւթէնէվվի' մէգալէ վէ պահալար իլէ թա'լիմին ֆէլսէֆէսի, միւթէմէտտին մէմլէքէթլէրին ուսուլ վէ տէրէճէ ի թա'լիմի, թա'լիմին ճինս, սինն, սըհհէթ, զըրա'աթ թիճարէթ վէ իգթիսատլէ օլան միւթ'ատտիտ միւնասէպէթլէրի, խօճա, իտարէ ու ինզիպաթ, խուսուսի 'իլմլէրին թարիխի վէ փրօգրամ մէս'էլէլէրի միւթալա'այա 'արզ էտիլիր։

Թէճէմմիւ'լէր քեաֆի տէրէճէտէ ճալիշ վէ արզուլէնէճէք իքէն կեահտա պիր փրօղրամա 'իլավէ էտիլէն Թէրէննիւմլեր վէ սօլօլար խուսուսա գատընլար Թարաֆընտան օլտըղը հալտե զիյատե նէյէ վէ ֆէրահ պախչ էտէրլէր։

Ճէմ'իյէթ սալթ միւնթէհիյելերտէն 'իպարէթ մահտուտ սայըտաքի Թապի'ի ա'զալարա միւնհասըր օլմայըզ, զըզլար գօլէճինտե վէ չէհիրտե ճիւնեղը սէնէթինէ եէթիշմիշ պիւճիւմլէ ֆէրտլեր ֆախրի ա'զա հալինտե անա իչԹիրաքա մէ"զուն օլտըգտան մա'տա, հէր Թէճէմմիւ'տե քիւիսե մեճլիսլերի իլե մէքԹեպ իտարելերինտէն խուսուսի տա'վէԹիւլեր ճէմ'իյէթին տա"իրե ի Թէ'սիրինէ կէթիրիլիւլեր։

Ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէ պուրտան 8 սէնէ էվվել, նա'նի 1902 կիւզիւնտե Թէչէքքիւլ էթմիշ օլուպ, պու սէնէ տօգուզունճըսը տըր։ Նիչէ Թէչէպիւսլերտե օլտըղը կիպի, պուրտա տախի իլք հարէքէթի անճադ պիր իքի ֆէրա Թարաֆընտան օլմուշ տըր, չէօյլէ քի խօճալըդ կիպի մուհիմմ պիր մէ"մուրիյէթտե, պիր գօլեճ Թա'լիմինին, հաԹթա քիւԹիւպ, դաղէթա վէ միւնֆէրիտ միւԹալա'աննըն զայրի քեաֆի օլմասը տէրին հիսսի իւզէրինէ իտի քի, պիր գաչ մու'ալլիմ պիր ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէ 'ադտընը Թէսավվուր իլե զիյատե ըզըզ վէ տէյալէթի իչին Տօգ. Լիյէ միւրաճա'աթ էյլէտիլեր։ ՄիւԹէյա'ատա կէնճ վէ Թէտպիրտե սաղլամ օլան պու զաթ մէ"էյէյի Թահսին վէ Թաստիգ պու-յուրմագլէ պէրաբեր, հէման օլ կիւնտէն քէմալը չէվգ ու զայրէթլէ իչին պայընա կէչտի։ Իլք ֆուրսաթ իլե մէ"էլէ տահա կէնիչ պիր հէյ"էթէ 'արզ օլունուպ, պիր գանուն ը էսասի ԹէրԹիպ էտիլտի։ Պէօյլէճէ ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէ րէսմէն Թէչէքքիւլ էյլէտի, վէ խուսուսի հէյ"էթլեր պիլ ինԹիխապ պիր այ կէչմէգտէն պիր նուԹգ ճէմ'իյէթի 'ադա օլունաը։ «Ճիվգիքի Թա'լիմ.» «Ճօղրաֆիա ի ԻգԹիսատի» վէ «Թա'լիմի Տէսթի» մատտելերի հագգընտա գրա"աթ էտիլէն իլք մէգալէլեր արզուլէնէճէք միւղաքէրաթ ու իխԹիարաթ էլան ֆիքըրլերտե Թաղէ վէ խօչ սուրէԹլէ պագը տըրլար։

Անճադ օ"ճուզ գըրդ իլե պայլայան հէյ"էթ ազ ասնրա 38ի Թապի'ի վէ 35ի ֆախրի, 26սը էրքէք վէ 47սի գատըն օլան 72 ա'զալը պիր ճէմ'իյէթ օլտու։ Զէնտ սէնէ զարֆընտա ա'զալարըն 'ատէտի, Թէպտիլ ի մէքեան էտէնլերէ բաղմէն 125է եէԹիչտի քի 69 Թապի'ի վէ 46 ֆախրիլերտէն 36սը էրքէք վէ 69ը գատըն իտի։ Պու գատար սայըտա 'միւԹէ'ալլիմ վէ միւԹէ'ալլիմլերի էմր ի Թա'լիմ իչիւն նէքվիւճուա հալտէ սէյր էթմէք 'ադիմ ճէսարէթի վէ իւմիտ սեպէպի օլմուշ տըր։

Պայատա իմա օլունտըղը իւզրէ ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէնին էն իդպալը պուլունտարըզ պիր ճիհէթի, իչին պայընա Թա իլքինտէն Տօգ. Լի կիպի զայրէթլի, Թէտպիրլի վէ տագիդ պիր զաթըն կէչմէսի տիր։ Պու սայէտե Թէճէմմիւ'լէր նիզամ իւզրէ տէվամ էյլէմիչ, մուվաֆֆագ նուԹգ մատտելերի, դրա"աթ մէնագ'լարը իլե վագԹընտա տէյլիմ պիր, պիր պուչուգ, հաԹթա իքի սէնէ էվվել — սահիպլէրինէ Թէվֆի' էտիմիչ, Թէճէմմիւ'լէր հիւան ի վէճհլէ վէ էն տագիդ սուրէԹլէ իտարէ օլունմըշ. ա'զալըգ ազչելերի Թամմ միւտտէթ ի մու'այեհենէտե աէրքիսե էտիլմիչ, վէ սէնէվի ա'զալըգ ազչեսի իլե էն սէչկին քիԹապլարը հավի պիր քիւԹիւպխանէ մէյտանա կէլմիչ։

Էլպէթէ պու ճիւմլէտե էսասի խուսուսա ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէտէն մէյտանա կէլէն սէմէրէ տիր։ Պէլա չիւպհէ մագսէտ վէ արզուլար քեամիլէն հայդ ը ֆի'իլե չըգարըլամաճըգ տըրլար։ Էհալիմինին ֆադը ը հալը, իսլահաթ դագուլ էթմէքտէ 'աթալէթ վէ պէԹա"էթ հէմ նիչէ մէվանի' եանընտա 8 սէնէլերին զայրէթլերի լաչէյ սայըլմալը իսէտէ, նինէ տէ մէյտանտա կէօրիւլէն ֆէվա"իտ վէ սէմէրելեր պէրվէճհ աԹի խիւլասա էտիլէ պիլիր։

1. Իահնյեն վէ Եղնէբա։ Մար'աչտա տէյէ պիւրիդ հիչ պիր Թէճէմմիւ' վէ իխԹիլաֆ պու տէրէճէ խօչ վէ արզուլէնէճէք, 'այնի վագԹընտա վագուր վէ միւ"էսսիր օլմաճըգ տըր։ ՄիւԹէնէվվի' գալէմ վէ ուսուլուպտան չըգան մէգալէլերին գրա"աթ օլունտըղը, ֆարգը Թա'լիմ վէ Թէճրիպէլերտէն հասըլ օլան միւԹալա'աթ վէ Թէսավվուրաթըն Թէմտտա կէլտիյի, պա'զէն Թահսին վէ ալգըչարըն, պա'զէն տէ չիտտէթ վէ փրօֆէսէօ հիսս վէ 'ալամէթլերինին Թէմէվվիճ էյլէտիյի պու սալօնտա տըր քի խօճալար վէ հէյ"էթ ի իտարելեր, հերլիլեր վէ էճնէպիլեր, չէհրլիլեր վէ Թաչրալըլար, Ինճիլիլեր վէ սա"իրլեր, էրքէքլեր վէ գաստընլար հագիգի մա'նատա պիր իւնսիյէթ վէ իչԹիրաքա կէլէ պիլմիչլեր տիր։

2. Մէդրէ՞ս-ի-Ֆէնէլա'ա։ Սէնէտէ վատաթ հիսապէ 20 մէգալէ վէ պիր օ գատար տա ճէվապ վէ սա'իրէ օլարագ ճէմ'իյէթի Թա'լիմիյէ չիմիյէտէք ագալի 240 գատար մէգալէ վէ պահալար իչԹիմիչ։ Պունլար իչիւն տահա պէօյիւք սայըտա քիւԹիւպ վէ բիսալելերի 'այնէն պալ արըլարը կիպի գրա"աթ վէ Թէհարրի էյլէմէք, անլերտէն հուզուրա վէ մէզագա էն մուվաֆֆագ էսէրլեր մէյտանա կէԹիրմէք ճէհտի. պու ճիւմլէտե Թէ'աթի ի էֆքեար ու Թէսավվուրաթ միւմարէսէսի, հիչ տէյիլսե Թապի'ի ա'զալար իչիւն էն լայըգը պիր Post graduate course օլմուշ տըր։

3. Էմ է Ք'ալիմ հագեցնում գնալով ավելացող վերաբերմունքը։ Ճշմ'իդէթ ի Թա'լիմիյէ մեքթեպլերին թէրագգրնա զարուրի օլան պու ճիհէթե թամամ մուվաֆֆագ օլմուշ տրր տէնիլէպիլիր։ Ինճալըգ հագգրնաա օլան հէտեֆ ի էմելլեր փէք եուքսէլմիշ տիր։ Միևնէվվեր տիյարլարըն Թա'լիմ ուֆուգունա պիր 'աֆֆ ը նազար էթմէք, Փէթթայօդի, Ապէլարտ, Էլիյէթ վէ սա"իրէ միւրեպպիլերէ միւթէվէճճիհ օլմագ իսճալրզըն նէ 'ազիմ պիր ֆէյնն վէ նէ ազըր պիր մէ մուրիյէթ իտիյնի մէյտան ը նուրա գոյարագ էրպագ ը Թա'լիմէ եէնի պիր չէվգ վէ սէվգ իթա էյլէմիշ տիր։

4. Ա.Ֆէլ վէ Ն"ը"ա"Ն. Հէր մեգալէ վէ պահս իսճալարա վէ մեքթեպլերէ էն միւֆիտ վէ 'ամէլի տիւթաուր ու էտաալար Թագտիմ էյլէմիշ։ Եէնի ուսուլար մեքթեպլերէ պիր տէրէճէյէտեք իտիալ վէ Թաֆպիգ պալլանմրշ։ Մեքթեպ պինալարը վէ չօճուգլարը արա սըրա մու'այէնէ ի Թըպպիյէյէ 'արզ էտիլմիշ։ Սանքի հէր սէնէ պիր 'ումուրի Թէճէմմիւ' վէ սա'իր վէսա'իթլէ էմր ի մուհիմմ ի Թա'լիմ ճէմ'իյէթլերէ գիյատէ եագըն կէթիրիլմիշ։ Իքի քերրե ա'զալարտան միևնէթէյապ պիր ճէմ'իյէթ րիյասէթինէ, պիր քերրե տէ Ամէրիգաա Թա'լիմ ի աֆֆալ հագգրնաա կէնիշ Թա'լիմ ալմրշ Փրօֆ. ճէսոի էֆ. Մաֆուսեան րիյասէթինտէ եազ մեքթեպլերի 'ադա էտիլմիշ։ Պու իֆրա"աթլար սայեսինտէ Մար'աշտա 30 գատար Փրօֆէսօրան վէ պունա եագըն սայըտա Լուսաւորչական մեքթեպլերի վէ տէրս փրօգրամլարը պիր տէվր ի ինգլապ Թուհուլմըշտար տրր։ Լաքին էն պէօյիք իսմիտ ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէտե միւտաէլար գուվվէ ի 'ամիլէնին միւսԹագպէլինտե տիր։

5. Մ'ԷՆԷՖՖԱՒԷ ԽըմԹէ. Ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէ քիլիսելէր չօպանլարընտան գըզլար գոլեճի մու'ալլիմաճընտան 'իլմ ի իլահի փրօֆէսօրլարը իլէ Թալեպէլերի էֆէնտիլէրտէն վէ պիլ ֆի'իլ հէր իքի միւ'էսսէսէ քիւթիւպհանէլերինտէն գըյմէթլի իսԹիֆատլէրէ նա"իլ օլմուշ, լաքին պիլմուգապէլե ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէտե պիր Թարաֆտա տօղրուտան չօպանլարըն քիլիսե վէ մեքթեպլերինէ էն ելզեմ իսրամէթի իֆա էթմէլե պէրապեր, գօլճճ վէ իլահիյաթ չակիրտանընա միւԹէմմիմի պիր մեքթեպ 'արզ էյլէմիշ տիր։ Էօյլե նուդ վէ մա'լիմաճլար քի իճրեթլէ վէ տա'վէթլէ գապիլ օլմայաճադ իտի։

Իչպու ճէմ'իյէթ ի Թա'լիմիյէնին Թէչէքքիւլիւ իւղէրինէ Հաճինտէ, Ուրֆատա, 'ԱյնԹապտա, չու սօն սէնէտե իսէ Ատանատա տաիսի միւշապհնէրինին Թէչէպպիւս էյլէտիլի մա'լ մէսէրրեթ անլայըլմըշ տըր։ Միևնատիպ չարե վէ Թէտպիրլեր օլսա, ճէմ'իյէթ քէնտի էմէքլէրինտէն Թապ' ու նէշր Թարիգի իլէ տատա կէնիշ տա"իրէլերի հիսէտար գըլմագա արզու էտէր։

Նոյ. 3. 1910 Մար'աշ ԷԼԻՇԱ Կ. ՐՈՒՊ'ԵԱՆ

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐՐՆ ԷՀԷՄՄ ԹԱ'ԼԻՄԻՆԷ ՔԻՄԼԷ'Ր ՄԷՍՈՒԼ ՏԸՐ

2.

(Վէբ. Բ. Տճնիկեան, Նիկոե)

Փարաւոնըն գըզը Մովսէսի սազլգտա պուլուպ, սիւտ անա տէյիւ էօզ անասընա «Ալ պու չօճուգը պէնիմ իչիւն պէսլէ» տէտիյի կիպի, վէ Սամուէլին վալիտէսի Աննա կիպի «Չօճուգլարընըզը Բապգա Թախսիս էտինիզ, վէ սիզէ վէրտիյիմ չօճուգլարը պէնիմ իչիւն պէսլէյին, պէօյիւտիւն վէ Թա'լիմ էտին,» տէյօր։ Պիր մու'ալլիմ «Չօճուգլար խասթա տըրլար չիֆա իչիւն Ցիսուսա կէթիրիլմէլի տիրլեր,» տէմիշ տիր։ Լաքին պու կիւն չօգ վալիտէյնլեր էվլատլարընա Ցիսուստան ա'լա պէրէքէթլեր ալմագ իչիւն բուհճա խասթա, զա'իֆ, պիգայտ վէ հայաթըզ տըրլար։ Էֆէնտիմիզ՝ չօճուգլարը քէնտինէ կէթիրէլերի ազարլայան չակիրտլէրինէ տարըլտը (Մատթ. 19. 14։) Բէնտինէ Թիւքիւրէնլերէ, իսթիղգա էտէնլերէ, տարպ էտէն Պիզատոս կիպիլերէ վէ սոլպ էտէն սօլտաթլարա տարըլմատը, լաքին գուզգուլարը չէֆիգ վէ էյի Զօպանա կէլմէքտէն մէն' էտէն չակիրտլերինէ տարըլտը։

Շիմտի Ցիսուս նէ գատար վալիտէյնլերէ քէնտի քէօթիւ 'իպրէթլերի, էհէմմ Թա'լիմտէ գայտսըզլըգլարը, ճէհալէթլերի, վազիֆէսիզլիքլերի, ափունէա վէ մօտափէրէսօթիքլերի վէ պի Թագվա օլմալարը սէպպիյիտ չօճուգլարըն քէնտինէ կէլմէլէրինէ մանի' օլտըգլարը իչիւն տարըլըյօր։ Վալիտէյնլեր կէրմիյէթլի վէ տէվամլը տու'ալարը, գավի իմանլարը, հիւանի 'իպրէթլերի, Թա'լիմ ու Թէրպիյէտե ճահիտ վէ միւԹէնէպպիհ օլմալարըյլէ չօճուգլարընը Ցիսուսա կէթիրմէլի տիրլեր։ Չիւնքի չօճուգլար քէնտիլիքլերինտէն կէլմէգլեր։ Պէօյլէ Ցիսուսա կէթիրիպ Թէօլիմ էթտիքլերինտե քէչչէմ զիյատաշ օլաճագլար։ Իմտի չօճուգլարընըզ խասթա օլտըգլարընտա Թապիպէ կէօթիւբտիւյինիւզ կիպի, ճանլարընըն էպէտի չիֆա վէ հայաթը իչիւն տախի անլերի պաշ վէ հազիգ Թապիպ Ցիսուսա կէթիրմէլի սինիզ։ Զեբեդէոսըն զէվճէսի Սողոմէ իքի էվլատընա նէլէ'ր արզու վէ Թէսալվուր էթտի վէ Թալէպ էյլէտի։ Չիմտի վալիտէյնլեր էվլատլարը իչիւն նէլէ'ր արզու վէ Թալեպ էտէրլեր։ լաքին Թալեպինիզտե

ալտանմամագ իչիւն 'արիզ ու 'ամիզ տիւչիւնիւն, իւք արզու վէ մաթլուպընըզ էվլատընըզըն բուհա-նի վէ էպէտի սէլամէթլէրի իչիւն օլսուն։ Պէօյլէ էթհայինիզտէ պէօյիւտիւքլէրինտէ նէ՞ օլաճագլար վէ նէ՞ էտէճէքլէր. «Սէնտէն տօղանլար էօքի խա-րապէլերի պինա էտէճէքլէր,» (Ես. 58, 12) վէ Մէզ. 144. 12տէ «Օղուլլարըմըզ կէնճիլքլէրինտէ պէօյիւմիւչ ֆիտանլար վէ գըզլարըմըզ սէրայ պի-նասը իչիւն օյուլմըշ քէօշէ տիրէքլէրի կիպի օլա-լար» հազըլմըշ տըր։

Տիւնեանըն արզուսը վէ թարզը քիւչիւքլէր ի-լէ 'ալագա էթմէք օլմայըպ, պէօյիւքլէր պէօյիւք-լէր իւլէ կէօրիւշմէք տիր։ Լաքին տիւնեատա էն պէօյիւք օյան զաթ Ցիսուս քիւչիւքլերի գուճագ-լասը վէ սէվտի, անլէր իւլէ պուլունաը։ Զօճուգ-լար Յիսուսա կէթիրիլտիքլէրինտէ, չօգ խօշլանըր, սէվինիր վէ սէվէր. հրիգ ու հիմայէ էթմէք, տօսթլուգ, մուհապպէթ կէօսթէրմէք վէ եարտըմ էթմէք իչիւն ելլերինի պաչլարընա գօր, վէ անլէ-րի գալպինտէ թաչլըր։ Իմտի ճիւմլէ վալիտէյնլէր էվլատլարընա տօղրու վազիֆելէրինի վէ աղըր մէս-"օւլիյէթլէրինի ճիտտի պիլիպ, պիլիճրա էվլատլա-րընը փէք էրքէն Ցիսուսա թէսլիմ էթմէլի տիրլէր։ Լաքին էվվէլա վալիտէյնլէր քէնտիլէրինի Ալլահա վազֆ էթմիշ օլմալարը չարթ ը մութլազ տըր։ Ալ-լահ եարտըմ էթսին։

2. Զօճուգլարըն թա'լիմինէ մէքթէպ մու'ալլիմ վէ մու'ալլիմէլերի մէս՞ուլ տըրլար։ Իւք մէքթէպ էվ, իւք մու'ալլիմ վալիտէյն վէ իւք քիթապ ան-լէրին սիրէթ ու ախլագլարը օլտըղր կիպի, չօ-ճուգլար իչիւն իւքինճի էվ մէքթէպ վէ իւքինճի վա-լիտէյնլերի մէքթէպ մու'ալլիմլերի տիր։ Շակիրտ-լէր մէքթէպտէ 'իւլումը միւթէնէվվի' իւլէ պէրա-պէր մու'ալլիմլերինտէքի խասսիյէթլեր քիթապընը տախի օգույաճագլար։ 6-12 սիննինտէքի պալմու-մու կիպի եուշմագ, նէ չէքլէ գօնուլապիլմէք կէ-րէքսէ գօնուլապիլէն նէվրէսիտէկեանըն թազե վէ սաֆի ֆիքրլէրինի հաղըր վէ միւսթագպէլ 'էօմրլէ-րինին թէչքիլի մէս'էլեսի մու'ալլիմնէնա թէսլիմ էտիլիյօր։ Լաքին չօճուգլար մէքթէպտէ ֆէսատտաթ ը ախլագիյէտէն սէլիմ վէ մասում օլմատգլարրընտան, մու'ալլիմ վէ մու'ալլիմէլերին, միւթէ'ալլիմ, մուգ-թէտիր, էհլ ի թագվա, նէֆսլերինի Ալլահա վազֆ ու թագտիս էթմիշ, ֆէտաքեար, էհլ ի նամուս վէ ին-սաֆ, բիյասըզ փաք 'էօմրէ մալիք, զայրէթքէշ, խըս-մէթինի, տա'վէթինի պիլէն վէ սէվէն հէր խէսա'իս ի մէմտուհէ իւլէ միւզեյեէն զաթլար օլմալարը էլզէմ տիր. չէօյլէ քի, չակիրտլերէ քէնտիլերինի քեա-միլ մօտէլ հալինտէ թագտիմ էտերէք թա'լիմ է-տէպիլսինլէր։ Մու'ալլիմլեր տինին հագիգի էսաս վէ մէթալիպինին իճրասընը չակիրտլերտէն թալէպ էթմէլի վէ հէմ թէֆթիչ էտիպ, իգթիզտի հալտէ թէքտիր, թա'զիր ու թէվպիխ էթմէլի տիրլեր։ Մու'ալլիմլեր իքինճի վալիտէյնլեր օլտըգլարընտան, չօճուգլարըն տէյիլ սալթ մէքթէպ 'էօմրլերինէ, իւլա խարիճի 'էօմր վէ լիսանլարընա, թավր ու հարէքէթլերինէ տիգգաթ էտիպ, իսլահընա պէզլի վիճուտա էթմէյէ մէս'ուլ վէ վազիֆէտար տըրլար,

ՏԷՆՎԸՐ
1.

Պու կիւն Գայա տաղլարընըն էթէյինէ իւթիճա էթմիշ օլան պու չիրին չէհր՝ Գօլօրատօ էյալէթի-նին մագարր ը հիւքիւմէթի օլուպ, եկվմի թէ'սի-սի 1858ին Նոյմ. այընըն 18ինէ իսապէթ էտիյօր։ Հէման օլ կիւնտէ իտի քի Գանատա էյալէթինտէն պիր թագըմ 'ատի 'ամէլելէր պուրայա կելերէք, իւք գուլիպէյի գուրտուլար, վէ 3 այ սօնրա էյա-լէթի մէզքիւրէնին վալիսինին իամինին չերէֆինէ օլմագ իւզրէ, պուրասընը «Տէնվըր» թէսմիյէ էյ-լէտիլեր։ Պունտան 32 սէնէ մուգատտէմ պու հէ-վալի սալթ պիր պէեապան վէ Գայա տաղլարընըն էնվա'ի պէհայիմ վէ վուհուշընա պիր վաթան ի-քէն, տահա հէման եագըն մագիտէ քէչֆ օլունան չօլ սարը մա'տէնին 'աչգը պուրասընը ինսանլար իւլէ տօլտուրմըշ։ Վէ իչթէ պու սէպէպտէն «Պէր-րիյէ վէ գուրագ եէր մէսօուր օլմուշ, վէ չէօլ սէվինիպ զիյատէսիյէ չիչէքլէնմիշ տիր։»

Շէհր հատտը զաթընտա տէրեա եիւզիւնտէն 5,280 այագ միւրթէֆի' օլուպ, Փլաթ ըրմաղընըն վէ Ֆիր պզար չայընըն եէքտիկէրինէ գավուշտըղը պիր մահալտէ պիր օվա իւզէրինէ 'ատէթա պիր եիւզիւք ֆաչը մագամընտա գօնտուրըլմըշ տըր։ Հավասը՝ Պէրէքէթ տաղլարընըն չամ աղաճլարընըն բա'ֆհալարըյա եիւքսէլմիշ հավասընա ֆա՞իգ, սուս-լարը իսէ՝ Զէյթունըն «Ա'լա Զայըր» նամ եալա-սընըն սուլարընտան հիչ կէրի գալմագ։ Ֆիլվագ՝ Տէնվըրըն հավասընտա մէվճուտ օլան օլ չիֆա-պախչ 'ունսուր նէ տէրէճէ մէտհ ու սէնա օլուն-սա եինէ աղ տըր։ Պիր թարաֆտան գուրու վէ թէմիզ հավանըն մէվճուտիյէթի, վէ տիկէր թա-րաֆտան զարպտան էսէն տօնտուրըճը բիւզկեար-լարըն Գայա տաղլարընըն միւճէսսէմ տիվարլարը-նա չարփըլմասը նէթիճէսի օլարագ չէհրին սօղուգ-տան մուհաֆազա օլունուպ, սանքի սէնէնին հէր պիր գըսմընտա նիգամի պիր տէրէճէ ի հէրարէթէ մալիք պուլունմասը՝ պուրասընը վէրէմլիլեր վէ հէր նէվ' 'իլէ ի սարիյէյէ միւպէթէլա օլանլար իչիւն

պինագքեն մուգատաէս պիր խասթախանէ էլէմիշ տիր։ Էօյլէ պիր խասթախանէ քի, անըն տօգթօրը թապի՛աթ, թիմարճըլարը էսէն լաթիֆ հայաթ-պախչ րիւզկեարլար, գարեօլալարը իսէ՝ հէր թա-րաֆտա միչահատէ օլունան ճէլիլ մէնզարէլէր տիրլեր։ Հէր սէնէ Ամէրիգանըն վէ հաթթա Եվրո-փանըն միւթէնէվվի՛ գըսմլարընտան պուրայա ա-զըն ագըն կէլէն եիւղէրճէ 'իլէ ու էմրազ սա-հիպլէրինին պուրատա իֆագաթ պուլտրգլարընը րէյիւլ՛այն միչահատէ էթտիյիմիզ սէպէպտէն, պուրասընը «Եէնի տիւնեանըն Պէյթհաթթա հա-վուզը» թէսմիյէ էտէճէյիմիզ կէլիյօր։ Վէ հագի-գաթէն տէ պէօյլէ տիւչիւնմէյէ հագգընմըզ վար տըր։ Տանա հէման կէչէնլէրտէ իտի քի պուրայա Ամէրիգանըն չարգի սահիլլէրինտէն վէրեմ իլէ վուրուլմըշ հէնուզ 21 եաչընտա չիչէյի պուրնուն-տա պիր էրմէնի նէվճիման կէլտի։ Անը իլք տէֆ՛ա զիյարէթ էթտիյիմիզտէ, հագիգաթէն իւզէրիմիզէ գօրգու վէ տիթրէմէ կէլտի։ Նէվճիվանըն սիմա-սընըն հէր պիր զէրրէսինտէ էօլիւմ 'ալամէթլէրի վար իտիլէր։ Ինսաֆսըզ 'իլէթ անը փէնչէսի ալ-թընա ալմըշ, վէ եավաչ եավաչ անը էրիթմէյէ պաչլամըշ իտի։ Անը պիր այ սօնրա թէքրարէն զիյարէթ էթտիյիմիզտէ, պիւսպիւթիւն ֆարգը պուլտուգ։ Կէնճէն սիմասընա հայաթ կէլմիշ վէ կէօզլէրի փարըլ փարըլ փարլամաղա պաչլամըշ ի-տիլէր։ Շիմտի իսէ օ քեամիլէն իֆագաթ պուլ-մուշ վէ հայաթտա օլանլարընն տիյարընա կէրի 'ավտէթ էթմիշ տիր։

Պու կէչմիշ 32 սէնէ զարֆընտա միւքէլլէֆ պինալար ինչասը էմրինտէ՝ Տէնվըր խարիգ իւ 'ա-տէ թէգաատիւմ էսէրլէրի կէօսթէրմիշ տիր։ Էլ-ևէվմ 19 մունթազամ պանգալարա, 12 պին քիչի իսթի՛ապ էտէն լոթաա, վասի՛ պիր քիւթիւպխա-նէյէ, 350.000 տալէր գըյմէթինտէ պիր կ. ի. չիր-քէթի պինասընա, հէնուզ թէվէլլիւա էթմիշ պիր չէր միւզէխանէսինէ, պիր կիւզէլ հիւքիւմէթ դօ-նաղընա, պիր զարպխանէյէ, վէ սա՛իր պիր չօգ միւքէլլէֆ պինալարա մալիք օլտուգտան մա՛տա, հէր սէնէ եէնի վէ վասի՛ պինալար տախի 'իլավէ օլունմագտա տըր։ Հէյէ պինալարը երգըպ եէնի-տէն եավմադ զանն էտէրսին պու տիյարտա պիր 'ատէթ հիւքմիւնէ կէչմիշ տիր։ Նէ՞ զարիպ պիր թէսավվուր։ Տիյարըմըզդա թանըրըզ չախսէն էօյ-լէսի ատէմլէր քի, իգամէթ էթտիքլէրի էվլէրի վէ թիճարէթ էթտիքլէրի տիւքքանլարընը երգըպ եէ-նիսէն թէվսի՛ էթմէք իսթէրլէր իսէ տէ, «Թըլը-սըմ»ըն պօզուլմասընտան խաֆվ էտէրլէր։ Պու-րատա իսէ պինալարը թէմէլլինտէն երգըպ, տանա վասի՛ վէ տանա միւրթէֆի՛ օլմադ իւզրէ միւճէտ-տէէն ինչա էտիյօրլար. Նէ «Թըլըօըմ» պօզուլը-յօր, նէ տէ պիւյիւ։ Եօգարըտան տարըլան տա եօգ։ Իչթէ տիյարըմըզ էհալիսինէ կիւզել պիր նիւ-մունէ։ Իսթիսալ էտիլէճէք ճալիպ ի տիգգաթ պիր տէրս։

Տէնվըրըն պինալարընըն ճէլալ թաճը մագա-մընտա տուրուբ կապիտօլ նամ միւճէսսէմ պինա։ Իչպու միւհէյէմ միւլիւքտանէ պինա՝ չէհրին գալպ-կահրնա եագըն պիր մահալտէ միւթէվազը՛ պիր թէփէ իւզէրինտէ մէվճուտ օլուպ, էմր ի ինչասը իչիւն 2,80։,000 տալէր սարֆ օլունմըշ տըր։ Պի-նա հատտը զաթընտա մէֆրէթ կրանթէ գայալա-րընտան վէ սաղլամ պալղամի թաչլարտան ինչա օլունմըշ օլուպ, մէթանէթ վէ 'ազամէթ ճիհէթիյէ միւսթագպէլին նիչէ տէհրլէրինէ մէյտան օգույա-ճաղընա հէչ չիւպհէմիզ եօգ տըր։ ԵՈՒՄՈՒՖի

'ԻԼՄԻ ԻԼԱՀԻ ՄԷՔԹԷՊԻ

(Տօք. Գալուստ Նաճաքեան, Մաթ'աշ)

Մէքթէպլէրին էն գըյմէթլիսի 'իլմի ի լահի մէք-թէպի տիր. 'իլմին էն ա'լասը 'իլմ ի իլահի տիր, րուհանի 'իլմ տիր, ֆագաթ եաղըզ քի փէք ազ-լար թալիպ օլույօրլար։ 'Իլմի իլահի թահսիլ էթմէք իչիւն, խուսուսա Թիւրքիատաքի մէքթէպլէրին էն իգպալըզը 'իլմ ի իլահի մէքթէպի օլմուշ տըր։ Պու կիւն էն ազ չակիրտի օլան մէքթէպ պու-տըր։ 'Աճէպա նի՞չիւն

Պիր միւտաէթաէն պէրու 'իլմ ի իլահի մէքթէ-պի մէա՞էլէսի տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ, վէ չօգ մու՞ախէզէ էտիլմէքտէ տիր։ Իչպու մէքթէպլին պու տիյարտա մուվաֆֆագիյէթսիզլիյէ տիւչար օլմասը պիր թագըմ միւչքիւլաթա համլ էտիլէրէք, օնլարը տէֆ՛ էթմէք իչիւն պա՛զը վէսայա տախի վէրիլմէքտէ տիր. մէս. Ե 'ատէտ 'իլմ ի իլահի օլ-մագտան իսէ պիր տանէ օլսուն, օ տա տանա միւնաֆիպ պիր մահալտա օլսուն, խօճալար փրօ-ֆէսօրլար սայրսը չօղալսըն վէ տանա մուգթէտիր օլսուն, վէ էրմէնի կէնճլէրի տիւրլիւ վասըթա-լար իլէ, րուհանի իչէ կիրմէյէ թէչվիգ էտիլսին վէ էմսալի։

Շուրասընա էմին իմ քի մէքթէպլին նէ քէմ-միյէթի նէ քէյֆիյէթի, նէ մահալը նէ տէ խօճա-լարը մուվաֆֆագիյէթսիզլիյինէ թէ՛սիր էթմէյօր-լար։ Շուրասը տօղրու տըր քի պու սօն սէնէլէր-տէ էրմէնի կէնճլերի վա՛ղըզդա հէվէս էթմէյօր-լար 'աճէպա նի՞չիւն։

Պիր թագըմ էրմէնի կէնճլէր չօգ միւչքիլաթ վէ զահմէթ վէ մէսարիֆլէր իլէ գօլէճ վէ 'իլմ ի

մէքթէպին իմամ էյլէմիչէր, վէ մուգթէիր վա'ըզ չօպանլար օլմուչ, ֆագաթ չիմոի էճնէպի պիյարլարա կիթմիչլէր, վէ չօգլարը ախէր մէպլէքէ սիւլիւք էոիյօրլար. 'ոճէպա նի՞չիւն։

Վէ հալ ու քէյֆիյէթ իդթիդասընոան կիոէմէյիպ տէրուննէն ինչէյիպ թիւթիւնիւ պուրնընոան չըգան վա'ըզ վէ չօպանլարա նէ՞ տէյէիմ։

'Ոճէպա էրմէնի միլլէթինոէ իդթիոար եօգ մը։ Էրմէնիլէր էն՝ միւսթա'իա գավմլար արասընոա սայըլըրլար։ Իօնիւնոէ մէյոան վէ պէլինոէ գուվվէթ օլուրսա, էվրօփալըլար իւէ բէգապէթէ չըգա պիւիր իոիյինէ չիւպէ եօգ տըր։

'Ոճէպա էրմէնիլէր րուհանի իչի սէվմէզլիը մի տինէ րի'այէթ էթմէզլիը մի։

Տիւնեոաա հէր պիր գավմաոն գիյաոէ էրմէնիլէր տինէ րի'այէթ էաէրլէր, վէ տինի սէվէրլէր վէ պու կիւնէ գաոար տինի հայաթ իւէ մէվճուա գալմըշլար։ 600 աէնէոէն պէրու էրմէնիլէր տէնչէթի թէ'ասոի վէ 'ազիմ մուզայագալար իչինէն կէչոիլէր։ Սալիպիյուն սէպէպինէն, էչրէֆ Շա'պան իսմինէ պիր 'Արապ գօճանոան ալաղըքի էրմէնիսթանա հիւճում էյէոի Լեւոնը թուսթաու, կէօզէ կէօրիւլէն էրմէնիլէրի գալմլ էթաի։ Էրմէնիճէ սէօյլէյէնին տիլինի քէսաի, չէօյլէ քի պիւթիւն միլլէթի մալվք էթմէյէ չալըշար։ Էրմէնիլէր չօգ չէյ գէտա էթաիլէր, ամմա տինի զայ' էյլէմէոիլէր։ Վէ պու կիւնէ գաոար պիր խօրան պագը սագլասըլար։ Տէմէք քի տինի սէվէրլէր, րուհանի իչին իլէրլէմէսինի իսթէրլէր։ Էօյլէ իսէ կէնճլէրին րուհանի խըզմէթէ կիրմէք իսթէմէտիքլէրինին սէպէպինի արայալըմ։ Պիր իդահաթ իւէ մաոաէյի գարիյունընա թագաիմ էթմէք իսթէրիմ։ Մէս.

Վեր. Մր. Ա. Ամերիգանըն Պօրտ Նամ րուհանի չիրքէթի թարաքիընաան Թիւրքիատա րուհանի իչոէ չալըշըյօր. կիւզել պիր էվի վար, իչինին տէօչէմէսի վէ մօպիկաասը փէք միւքէմմել։ Աչճըսը վար չամաչըրճըսը վար. իւթիւճիւսիւ այրը, իարզմէթճիսի տէ վար, աթը տա վար, էյի եէր, էյի կիյինիր։ Միւսթագպէլի էմին տիր, չօճուգլարընըն թա'ւիմի իչի գօլայ տըր, հայյա վագթը հայյա իչինէ ֆազլա փարա ալըր, քիւթիւպխանէսի ատոլու, մասասընըն իւսթիւ ղազէթա վէ րիսալէլէր իւէ տօլու, օգուր ֆիքրինի տօլտուրըր մա'լիմաթը չօգ տըր, վէ րուհանի իչոէ չալըշըր։

Վեր. Պրն. Բ. էվի չօգ էյի տէյիլ, տէվամլը պիր էվոէ օթուրամազ։ Զէվճէսի հէմ աչճը հէմ չամաչրճը հէմ տէ խրզմէթճի տիր։ Պու իչլէրոէն վազըթ պուլուսզ քիլիսէ ումուրընաա ղէվճինէ հարտմ էթմէյէ մէճպուր տըր։ Էյի պիր էսպաս հափտըրըր իսէ օ պիր մէսարիֆլէրոէն պիր չօգ էգօնօմի էտէրէք իտարէ ի մասլահաթ հափմալը, կէչիմի 'ատի հայյա հաթագ իւէ զօր կիտէր միւսթագպէլի էմին տէյիլ, չօճուգլարընըն թա'լիմի իչինէ իւմիտի գրսա տըր։

Ֆիւթիւպխանէսի պօչ տըր կիւճպէլա պիր Աեօքէէ ալապիլիր։ 3 – 5 լիրա մա'աչը վար, պիր ֆամիլիասընըն անճագ գահվէ չէքէրինէ եէթէր օլան պու մա'աչէ պիչարէ վա'ըզ նէ՞ հափտպիլիր։

Մաշազ Ալլահ, վա'ըզ նազարէթի թահրընոա իչէոիյի միսիոնէր իւէ տէ կէչինէմէզ իսէ, պիւթիւն պախթը գարանլըղա տիւչէր։

Վա'ըզ վէ նաթրդ էյի եէմէլի կիւզէլ կիյմէլի չօգ միւսթա'ա էյլէմէլի, քիթապը եօգ ղազէթալարը եօգ ալամազ։ Նէ հափըն, քիլիսէտէն քիլիսէյէ չէհրաէն չէհիրէ, գըշըն սօվուղը հաղըն հէրարէթի, հաղմուր վէ գար վէ չամուրլար ինչինոէ, չօլուգ չօճուգլէ եօյճուլըղլէ մէչագդաթա թէհամմիւլ էթմէլի։ Աոէմ հէր չէյէ ֆէտաքհարլըղ էոէր, ամմա աճլըղա ֆէտաքհարլըղ օլմազ։ Էրմէնի վա'ըզ հէր չէյէ տայանա պիւիր, ֆագաթ աճլըղա տայանամազ։ Իչթէ րուհանիլէրիմիզին հէմ գարնը աճ, հէմ ֆիքրի աճ գալըյօր։ Իչթէ էրմէնի կէնճլէրին կէօզիւ էօնիւնոէ պու 'ազիմ միւչքիլաթ տաղը վար։ Պու տաղ եըգլըըրսա 'իլմ ի իլահի մէքթէպլէրի չակիրտ իւէ տօլար, եօգ իսէ իսթանպօլոա պիր 'իլմ ի իլահի մէքթէպի ալսան, Է-ինպօ-րէ վէ Օֆֆըրտ 'իլմ ի իլահի փրօֆէսօրլարը կէլսէլէր, երնէ չակիրտ պուլամազսըն։ Էրմէնի կէնճլէրի միսիոնէրլիյէ տա'վէթ էյլէ, արգալարընըոա Պօրտ չիրքէթի կիպի գուվվէթլի պիր հէյէթ պուլուննսըն, տիւնեոանըն էն գարանլըղ եէրինէ կիտէրլէր վէ Բապպ իչինէ պիր Էվրօփալըոան զիյոոէ հէր ճէֆայա տայանըրլար, հէր միւչքիլաթա կէօյիւս վէրիրլէր։

Վեր. Մնչերեանըն միւսթալա'ասընոա մուհիմմ պիր նօգթա պիզիմ կէօզիւմիւզէ չարփտը, եա'նի «Ղարսի միշըն պու խուսուսոա գարար էթմէզտէն, հէր քիլիսէ եա չէհիր պէյան ը էֆքեար էյլէսին վէ պիր տէֆ'ա զարպի Միշըն գարար էաէրսէ հէր չէյ պիթէր։» Իչպու միւսթալա'այը Վեր. Մընչէրեան քէնտիլիյինտէ՞ն մի եօգ իսէ Միշըն թարաֆընոան մը պէյան էտիյօր, պուննը պիւմէք իսթէրիմ։ Էկէր եէրլիլէրին միւսթալա'ասը վէ բէյի հիսապա ալընաճագ հափօտ իւթիպար էտիլճէք իսէ, պիր ազ գօնուշալըմ, եօգ իսէ զարպի Միշըն իսթէտիյինի հափսըն, մուվաֆֆագ օլուպ օլմայաճաղընը ասնրա սէյր էտէլիմ։

ՅՈՒՆԱՐ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ

ՏԱԽԻՑԷ

—.—

Մէպ՛ուռանըն Յունէ- պէվրէյէուինէն Յունէ- էֆրինֆ՛ը. Պու իմթիմա՛տա 'Ալի Միւնիֆ պէյին էնգարէ վազիւիյէ մէ՛էլէսի մէվզու՛ը պահս օլտու։ Պիր մէպ՛ուս մէ՛մուրիյէթ գապուլ էթմէք իսթէյօր իսկ, իպթիտա իսթի՛ֆասընը վէրսին, մէպ՛ուսլերդտան չէքիլսին սօնրա հանկի մէ՛՛մուրիյէթէ իսթէրսէ կէչսին . . .» միւթալա՛ասը տէրմիյան էտիլտի։ Պիր ազ միւնագաշատան սօնրա պու խուսուսատա պիր լա՛ֆնա հազըրլանարագ օսուրէթէ միւզաքէրէ էտիլմէսի սէօյլէնտի։ — Սիրօզ մէպ՛ուսընըն իսթի՛ֆասը գապուլ օլունտու։ — Մէ՛զունիյէթ թալէպ էտէնլէր իչիւն պիր մէ՛զունիյէթ էնճիւմէնի թէչքիլ օլունտու։ — Միւվազէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնի իչիւն հէր չու՛պէտէն պէչէր քիչի ինթիխապ օլունմըչ, վէ 'ադըպէթ պու էնճիւմէնին 15 քիչիտէն 'իպարէթ օլմասընա գարար վէրիլմիչ տիր։ — Հայվան սըրգաթլարընըն պահս էտէն պիր մէպ՛ուս սիւքիւթէ տա՛վէթ օլունտը։ — Սըրա բուզնամէյէ տախիլ պուլունան նիզամնամէ ի տախիլինին միւզաքէրէսինէ կէլտի։ Վէ լաքին հէման պունըն միւզաքէրէսինէ պաչլանմասընա տա՛իր վէրիլէն պիր թագրիր րէտտ օլունտը։ — Նէֆուս նիզամնամէսիյլէ փաստիօրթ նիզամնամէսինին միւզաքէրէսինէ կէչիլմիչ տիր։ Տր. Րիզա Թէվֆիգ պէյ, Պօչօ էֆէնտի փաստիօրթլարըն իլղասրնր իլթիզամ էթտիրէր, Պօչօ էֆէնտինին «Հա՞նկի գափունըն իսթիհնէ 'Պուրատան չրգըլմազ,' լէվհասրնըն ասըլտըղընը կէօրտիւնիւզ,» սիւ՛ալընա Թէվֆիսիւմէրլէ մուգապէլէ օլունմըչ տըր։ — Յունէ- պէվրէ, Կունէ- էֆրինֆ՛ Նոյ. 19։ Իչպու իմթիմա՛տա մէճլիս փաստիօրթ նիզամնամէսինին միւզաքէրաթընա տէվամ էթտի։ Պիր թագըմը փաստիօրթըն մէճպուրի օլմասընը իլթիզամ էթհիքլէրի հալտէ տիկէր պիր թագըմը իլղասընը իլթիզամ էտիյօրլար իտի։ Պիր մէպ՛ուս փաստիօրթըն իպգասը հագգընտաքի էսպապ ը մուճիպէյէ հագգըյլէ իթթիրազ էթտի. պիր թագըմ էչխասըն գաչամասը իչիւն փաստիօրթըն իպգա օլունտըղընը գապուլ էտէմէյէճէյինի սէօյլէտի. «Գանուն չէրիրլէր իչիւն եափըլմազ, էրպապը նամուսը հիմայէտի իչիւն եափըլըր.» տէտի։ 'Ա. գըպէթ փաստիօրթըն մէճպուրի վէ եախօտ իսթիյարի օլմասը մէ՛էլէսի թա՛եինի էտամիտի իլէ արայա գօնուլարագ 77 րէյէ գարշը 79 րէյ իլէ մէճպուրի օլմասը գապուլ էտիլմիչ տիր։ Տախիլէյէ նազըրը պա զը սիյասի մահզուրլարընն ինանֆա՛ընտան սօնրա փաստիօրթընլաղընը չիտտէթլէ արզու էտէր, տէյէրէք հիւքիւմէթին հուրրիյէթփէրվէր օլտըղընը կէօսթէրմիչ իսկ տէ, քէնտիսինէ «Հիւքիւմէթ փաստիօրթը իպգա էտէճէյինէ գուվվէ ի ինզիպաթիյէսինի թէքեամիւլ էթտիրսին,» տէյիւ ճէվապ վէրիլմիչ տիր։ — Փաստիօրթըն իպգասը մէ՛էլէսի գարարլաչտրրլտըգտան, սօնրա նիզամնամէյին սա՛իր մատտէլէրի թէզէլքիւր էտիլտի։ Քէֆալէթին, եա՛նի մէմլիք ի էճնէպիյէյէ կիտէճէք օլանլարտան օրտտա տիւչար ը զարուրէթ օլուպ գալմամալարը իչիւն թալէպ օլունճաղ քէֆալէթին լազվը մուհիմմ տիր։ — Յունէ- պէվրէ Կունէ էֆրինֆ՛ (Նոյ. 21.) Ր՛էս պէյ փաստիօրթլարըն մէճպուրի օլմասը հագգընտաքի րէյ փուսուլալարընտան Յինտէ իմզա օլմասրղընը, վէ պունլարըն ահիպի քիմլէր իսկ եազըլարընը թանրյարագ մէյտանա չրգմասը լազըմ կէլտիյինի սէօյլէտի, մէյտանա չրգան օլմասը։ Պունըն իւզէրինէ րէ՛իս «Ճանլըչ հիւսպ Պաղտատտան տէօնէր,» գա՛իտէսինէ իթթիպա՛էն, փաստիօրթլարըն մէճպուրի եախօտ իսթիյարի օլմասը մէ՛էլէսինի թէքրար րէյէ գօտու։ Փաստիօրթըն իսթիյարի օլմասը 78 րէյէ գարշը 85 իլէ գարարլաչտրրլըը։ — Պունտան սօնրա սէտարէթին Մալիք կէօյիւնիւն գուրուտուլմասը իլէ հասըլ օլաճաղ արազինին դապիլի զըրա՛աթ պիր հալէ իֆրարընա, վէ սա՛իրէյէ տա՛իր պիր դաչ թէզքէրէսի օգուտնուպ էնճիւմէնլէրինէ կէօնտէրիլտի։ — Տա՛վա հագգընտաքի մուհամմ լա՛ֆնա ի գանունիյէսի 'Ա.տլիյէ էնճիւմէնինէ կիտէր իքէն պիր մէպ՛ուս «Ֆէճր ի ադի էնճիւմէնինէ» տէտի վէ «Ֆէճր ի ադի» մէպ՛ուսան զապթընա կէչտի։ — Չնճի ճէլէտէ Իւսկիւպ մէպուսը Սա՛իտ էֆէնտի փաստիօրթ մէ՛՛էլէսինտէն միւթէ՛՛էասիրին իսթի՛ֆա էթտիյինի պէյան էթտի։ Մէճլիս պու իչին թէսվիյէսինի քէնտի իւզէրինէ ալտը։ — Հալէպ մէպ՛ուսլըղընա ինթիխապ օլունան Շէվքէթ էֆէնտինին մազպաթալարը գապուլ օլունտը։ Եռնէ փաստիօրթ մէ՛՛էլէսինէ կէչիլտի. Ունճի մատտէնին թա՛տիլի իլէ գանունըն թէմէլի տէյիչտիյի սէօյլէնտի։ Էնճիւմէնտէ թէքրար միւզաքէրէսի թալէպ էտիլուպ մուվաֆֆըգ կէօրիւլտիւ, թէչվիգի սէնայի՛ գանունըն նազըրըն պուլունմամասը սէպէպիյէ միւզաքէրէ էտիլմէտի։ Նիզամնամէյի տախիլինին 2 մատտէսի միւզաքէրէ օլունտու, Յունճիւսիւնտէ միւզաքէրէ գալտը։ — Ա.ևան մէճլիսինին պիր իթթիմա՛ընտա ճուրնալար մէ՛՛էլէսի ուզուն ուզատիյէ մէվզու՛ը պահս ու միւզաքէրէ օլտըղը կիպի, տիկէր պիր իթթիմա՛րնտա չահգատէկեան հազարթընն թահսիլի հագգընտա ա՛ևանտան Րէչիտ 'Ա.քիֆ փաչա թարաֆընտան պիր թագրիր վէրիլմիչ, վէ էնճիւմէնէ հէվալէ օլունմըչ տըր։

Մ֊ընենվիկ. կէչէն հաֆթա Տէրիսա'ատէթատէ գօլէրայա թուրթուլանլար իլէ էօլէնլէրին մըգտարը կիւնատէ 15—20յէ պալիզ օլմագտա օլտըղը հալտէ, պու հաֆթա պու մըգտար հէման հէման 40ա գատար չըգմըշ տըր։ Պունա պինա՞էն գօլէրանըն սիյայէթ վէ թէվէսսիւ'իւնէ մէյտան վէրիվմէմէք իւզրէ, Տէրիսա'ատէթին հէր սընֆտան լէյլի վէ նիհարի մէքթէպլէրի մուվազգաթէն սէտտ էտիլմէսի սըհհիյէ գօմիսիօնընա հէվալէ էտիլմիշ տիր։ Մէքթէպլի Սուլթանի մուվազգաթէն թա'թիլ էտիլմիշ տիր։ —Վան միսիօների Տր. Ըյըր թէքրար իտահ'ա էտիյօր քի հէր պիրիսի 10 պուղտայտան միւրէքքէպ 4 քեաղըտ սօլֆաթօ սա'աթատա պիր ատֆ'ա եէքտիկէրի 'ագապինճէ ալընտըղը հալտէ, գօլէրա միւտապը հէր հալտէ էյի օլուր։ Քէզալիք միւմաիւէյհ գօլէրայա թուրթուլմամագ իչիւն գօգուլը զամ եաղը «էմօնաթասը» (aromatic sulphuric acid «lemonade»)նտան պիր քեաս սու իչինէ 15 տամլա տամլատըլարագ տրասըրա ազար ազար իչիլմէլի տիր։ 40 պինտէ եախօա 100 պինտէ պիր գըմմ աղըրլըղընտա կէօզ թաչը օլ սույու գարըչտըրըլարագ գօլէրա վէ թիֆօ մըգտարլարընըն իթլաֆընա մանսուս պիր 'իլաճ մագամընտա գուլլանըլա պիլիր։ — Զաթ ը Շահանէ պու կիւն փէտէրլէրի Սուլթան Մէհմիտին Սուլթան Սէլիմ ճամի'ինտէ մէտֆուն պուլունտըղը գապրը զիյարէթ էթմիշ տիր։ — Արնավուտլըգտա ասայիչ ու ինղիպաթ իտատէ էտիլմիշ օլտըղընտան, Պուլկար գօմիթէչէրինին Գօչանա վէ Իչթիպ ճիվարը կիպի Պուլկար գօմիթէչէրինին ճինայէթլէր իգա' էթաիքլէրի պիր իքի հէր միւսթէնա օլմագ իւզրէ, իտարէ ի 'էօրֆիյէ գալտըրըլմըշ տըր։ Էճնէպի ճէմ'իյաթը մէզհէպիյէսինին ճէմ'իյէթլէր գանունը մուճէպինճէ հիւքիւմէթէ միւրաճա'աթլէ մէվճուտիյէթլէրինի թաստիգ էթաիրտիքտէն սօնրա, մահալլը մուխթէլիֆէտէքի էմաքին վէ միւ'էսէսաթըն նամտարընա թաստիհի հագգընտա չուրա ի տէվլէթճէ իթթիխազ օլունան գարար մէճլիս ի վիւքէլճա պա'տ էթ թէզէքքիւր ճէմ'իյաթը մէզքիւրէնին հիւքիւմէթէ պէյաննամէ ի'թասը սուրէթիյէ թաստիգի մէվճուտիյէթլէրինէ հաճէթ պրագըլմագտըղըն թաստիհի գայտ մու'ամէլէսինին իֆսաը լազըմ կէլէճէյինէ գարար վէրիլէրէք տէվա'իրի միւթ'ալիգասընա թէպլիղ էտիլմիշ տիր։ — Վան վալիսի Պէքիր Սամի պէյ իսթանպօլա միւթէվէճճիհէն Վանտան հօլա չըգմըշ տըր։ — Տարճատա պիր հարիգ զուհուր էտերէք ճէմ'ան 815 քանէ, 90 տիւքքեան, 4 մաղազա, 3 եաղխանէ, 1 այաղմա, 10 ֆուրուն, 4 քիլիսէ, 1 համամ, 9 գահվէխանէ, 1 էճզահանէ, 2 խան, 9 պէքեար օտասը եանտըղը վէ 3465 նուֆուսըն ֆէլաքէթզէտէ օլտըղը, վէ 1064 նուֆուսըն գըմմէն զարարտատէ օլտըղլարը անլաշըլմըշ տըր։ — Կիրիտ մէճլիս ի միւխսինին 2նճի տէվրէ ի իճթիմա'իյէսի Նոյ. 23տէ Եունանն գրալը նամընա քիւչատ էտիլմիշ տիր։ Մէճլիս Կիրիտին Եունանա ֆիլիճհազը հագգընտաքի արզուսընը տէվլէթլէրէ եէնիտէն թէպլիղ գարար վէրմիշ տիր։ Իսլամ մէզ'ուսլար մէճլիսին քիւչատընտա հազըր պուլունմամըշ, մա'մաֆի պիր աղ սաղրա մէճլիսէ կէլմիշլէր տիր։ Պու միւտտէթ զարֆընտա Իսլամ մէզ'ուսլար տիւվէլի համիյէ գօնսօլօսլարընա, վէ մէճլիս ըիյասէթլէրինէ չէտիտ իւլ մէ'ալ պիրէր վրօթէսթօնամէ վէրմիշլէր տիր։ Կիրիտ մէճլիսինին պու մու'ամէլէսինէ համի տէվլէթլէր գապինէլէրինին նազար ը տիգգաթլարընը ճէլպ իչիւն թէչէպպիւսաթը տիպլօմաթիգիյէտէ պուլունմալարը խուսուսը Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Իթալիա, Ռուսիա հիւքիւմէթլերի նէզտինտէքի սիւֆէրա ի 'Օսմանիյէյէ թէչէկրաֆիէ թէպլիղ օլունմըշ տըր։ — Էլեեվմ Ֆէրք իւէ ճիվարընտա իճթիմա' վէ թէհասսիւն էտէն Տիւրքիւլէրին մըգտարը 10.000ի միւթէճավիզ տիր։ Պու նընիէ պէրապէր Սամի փաշանըն թահթ ը գօմանտասընտաքի գուվվէթին քիֆայէթի 'ասլարըն հագրնտա թէնքիտ օլունահագտարը խուսուսընտա պիր կէօնէ թէրէտտիւտէ մահալ պըրագմայօր։ — Իզմիր վիլայէթ ի վալիսինէ սապըդ Պէյրուէթ վալիսի Նազըմ փաշա թա'նին օլունմըշ տըր։

Ինճ. ճէմ. Ճիւմ'ա կիւնիւ Մր. Ալէնին խանէսինտէ պիր գաչ կիւնահէն պէրու չէհրիմիզտէ պուլունան Պօրտ Շիրքէթի ումուր ը տախիլիյէ միւտիրի Տր. Փէթրընըն չէրէֆինէ պիր րէսմի գապուլ իճրա էտիլմիշ տիր։ —Էրզրում միսիօների Միս Էթքինս չէհրիմիզտէն Էրզրումա կիտէր իքէն, գօլէրատան Թուրթուլան խըտմէթճիսի Գէօրգը Թէոտավի էթմէք իւզրէ 2 կիւն եօլտա Զիկանա տաղը թէփէսինտէ պէքլէմիշ տիր։ Միս էթքինսին պու ֆէտտաքեարանէ հիմմէթինի կէօրէն էրմէնի եօլ արգատաչլարը միւսահիբլէյհայա չօգ մու'ավէնէթ էթմիշլէը, վէ անլէրտէն պիրի տէ գարանթինատա պիր գաչ կիւն զիյատէ պէքլէյէրէք, Միս էթքինսէ էրզրումա գատար րէֆգագաթ էթմիշ տիր։ —Էրմէնի իւլ հուրուգ Թիւրքի իւլ 'իպարէ Բահնէմա զաղէթասընըն նիւմունէ նուսխէսի կէչէն հաֆթա նէչր էտիլմիշ տիր։ Մու'ավաֆֆագիյէթ թէմէննի էտերիզ։ —Վեր. Գ. Ալպահատեան Վանա եէթիլմիշ օլուպ, 'ազա էթաիյի վա'զ ճէմ'իյէթլէրինտէ

պինաէն զիյաաէ միւսթէմի'լէր հաղըր պուլունմագ-
տա իմիլէր։ Կէչէն հաֆթա Նազար էֆ. կոստիք-
եան Նիւ Եօրգտա վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւթէ-
վէֆֆանըն էվլատ վէ պիրաաէրլէրի վէ սա'իր թէ-
'ալիւգաթընա պէյան ը թա'զիյէ էաէրիզ։

Եարըն Պայպլ Հավս 'իպաաէթխանէսինաէ էօյ-
լէաէն սօնրա, էֆրէնճի սա'աթ $2\frac{1}{2}$տա Պօրտա չիր-
քէթինին ումուր ը տախիլիյէ միւտիրի Տր. Փէթըն
Ինկիլիզճէ իրատ ը նուաթգ էաէճէք, վէ նուաթգը
Թիւրքճէյէ Թէրճէմէ օլունաճագ տըր։ Արզու է-
տէնլէրին ճիւմլէսի հաղըր պուլունմազա մուհապ-
պէթլէ տա'վէթ օլունուրլար։

Էրմ. ճէմ. կէչէն Ճիւմ'ա կիւնիւ Ազգ. Ժողով
Թէճէմմիւ' էտիպ, ՎարչուԹիւն բէ"իսինին իսթի'-
ֆասընը Թէքրար բէտա էթմիշ տիր։ Պիր Թադըմ
մու'ամէլաթ ը բէսմիյէտէն սօնրա, ՎարչուԹիւնըն
իզահաթնամէսի հագգընտա ուզուն ուզատրյա
միւզաքէրէ էտիլմիշ, վէ պու միւզաքէրէ քեաֆի
սայըլմըշ օլուպ, ՎարչուԹիւնըն, Ս. Փաթրիգին,
Փաթրիգ գամմագամընըն վէ Մայր Դիւանըն ին-
թիխապը կէլէճէք ճէլսէյէ Թէ'խիր էտիլմիշ տիր։
Մուխալիֆ Թարաֆլար արաընտա հիւսն ի միւնա-
սէպաթ մէյտանա կէթիրմէյէ չալըշան միյանճըլարընը
զայրէթլերի տեվամ էթմէքտէ օլուպ, էյի պիր նէ-
թիճէ վէրէճէյի մէ"մուլ տըր։ —Պիր Թիւրք զաղէ-
թասը հիւքիւմէթին Փանկալթի (Պէյօղլու) էրմէնի
մէզարիսթանընա Թէ'սիսաթ ը խայրիյէ ինչասընա
միւսա'ատէ էտէճէյինէ տա'իր մա'լիւմաթ ալմըշ
իսիյինի եազըյօր։ Բէ-ըզանդէնտա զաթէն պու խու-
սուստա պիր Թէրթիպին վար օլտըղընը, միլլէթին
պա'զը բէհինլէր վէրէրէք, 20 000 լիրա մէյտանա
կէթիրէպիլիր իսիյինի, 20,000 լիրա տա եափը-
լաճագ պինալտըը Թէրհին էտէրէք գօլայճա իս-
Թիգրազ էտէպիլիր իսիյինի զիքր էթմիշ տիր, —
Հաճըն Առաջնորդը տուլ գարըլար իչիւն էն միւ-
նասիպ իչ խալը իչլէմէք օլտըղընը, վէ Շարգ խա-
լը չիրքէթինին Մար'աշտա 80 խալը տէսթեկեաճը
աչմըշ իսիյինի եազմըշ տըր։ —Երուսաղէմ Փաթրիգ
գամմագամը սալիմէն Երուսաղէմ էէթիչմիշ տիր։
Եաֆատան Երուսաղէմ մանասթըրընըն միլքէրի
հագգընտա մահքէմէ ի չէր'իյէնին վէրտիյի ի'լամըն
իֆթա էտիլմէքտէ օլտըղը Փաթրիգխանէյէ պա Թէ-
լէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։ —Պայազիտտէն Դաշ-
նակցականլարըն Իւչ Քրիսթ մանասթըրընըն հի-
սապլարընը Թանզիմ էթմէք սէրրիչէէսիյէ մա-
նասթըրըն 'ադարաթընը Թահէ ը Թէսարրուֆլարը-
նա կէչիրմէք իսթէյօր իսիքլէրի պա Թէլէկրաֆ
պիլտիրիլմէքտէ տիր։—Սղերդ Առաջնորդը Պէրուստ
նահիչէսինտէքի Ռասխիր քէօյու վէ Հազզօ էր-
մէնիլէրինին ահվալընըն վէք ֆէնա իսիյինի եազ-
մագտա տըր։ Պիրինճիսինտէ՝ էթտիյի քէօթիւլիւք-
լէր իչիւն տէրտէսթ էտիլիպ ասնրատան ազատ
պրագրլան Եուսուֆ ազա իսմինտէ պիր տէրէպէյի
էրմէնիլէրէ պիր պէյա օլմուշ, վէ իքինճիսինտէ ի-
սէ՝ Տիւյունը 'Ումումիյէ մէ"մուրը 'Ապտիւրրահման
վէ պիր միւսթանթիգ էրմէնիլէր իւզէրինէ Թէ-
սալիւթ էտիպ, Քիւրտլերի տախի զատտարլըզա
Թէչվիգ էտիյօրլար իմիշ։ —Րումանիա հիւքիւմէ-
թի Րումանիա մուհաճիր էրմէնիլէրինէ քէնտի
Թարաֆընտան հիչ պիր միւչքիլաթ վէրիլմէտիյինի
Պապը 'Ալիյէ պիլտիրմիշ տիր։ —Էրմ. Գաթօլիք
Փաթրիգխանէսի մալիյէճէ տարլըզը սէպէպինէն
Փափա վէքիլի վէսաիէթիյլէ 1,000 լիրա խմիգ-
րազ էթմիշ տիր։ Երինէ Գաթօլիքլերին Համազգ-
եաց Վարժարանընըն էչհասը 160 լիրա էմլաք
պօրճը իչիւն միւզայէտէյէ չրգարրլմազա Թէչէպ-
պիւս էտիլմիշ։ չինքի մէքթէպ պիր չախսի միւլք
տէյիւ գայտ էտիլմիշ տիր։ Փաթրիգխանէ լազըմ
կէլէն միւրաճա'աթլարը էթմիշ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—•—

Գահիր Թօլէ. Փէթէրսպուրկտան Նոյ. 19 Թարիխիյլէ եազըլըյօր. Գօնսթանթօլսթօ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Գօնսըն պիւթիւն էֆրատը 'ա'իլէսի ֆիրաչը իհ-Թիմարը էօնիւնտէ Թօփլանմըշլար տըր։ Փէթէրսպուրկտա Թօլսթօյըն քէյֆիյէթի վէֆաթը սէպէպիյէ միւթէ'ասիսա Թէսաթրօյար սէտտ էտիլմիշ տիր։ Սէն Սինօտ մէճլիսի Թօլսթօ հագգընտա մէրասիմ ի տինիյէ իֆասընա վէ իսթիրահաթը րուհը իչիւն այինի րուհանի իճրասընա միւսա'ատէ էթմէմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Փէթէրսպուրկ ազատէմիսի լիսան վէ էտէպիյաթ ը Ֆրանսէվիյէ չու'պէսի Գօնսթէս Թօլսթօյա պիր Թէլէկրաֆ քէ-չիէսիյէ զէվճինին քէյֆիյէթ ի վէֆաթընտան տօ-լայը պէյան ը Թա'զիյէ էթմիշ տիր։ Տիւմա րէ-'իսի Մ. Ղուչգօֆ՝ Թօլսթօյընն վէֆաթը հասէպիյէ մէճլիսէ պէյան ը Թէ'էսսիւֆ վէ Թէ'էսիւրիւ հավի պիր նուաթգ օգուչըշ, վէ 'ալամէթի մաթէմ օլմագ իւզրէ իճթիմա' վէ միւզաքէրէնին Թա'լիգինի Թէքլիֆ էտէրէք, սէօզիւնէ խիթամ վէրմիշ տիր։ Մէպ'ուսլարտան Սաիլօվաքի՝ Թօլսթօ պիլ'ումում միւէսսասաթը իճթիմա'իյէնին վիճուտընը րէտտ էտէրէք հիւքիւմէթ, 'ա'իլէ վէ պիլխասսա քիլիսէնին հագգընը միւնքիր պուլունտըղը, քի-լիսէ Թարաֆընտան 'աֆվ էտիլմէքսիզին վէֆաթ էթտիյի ճիհէթլէ րէ'իսին Թէքլիֆի 'ալէյհինտէ պուլունտը։ (Իթթիհազլար։ Եայան տըր ատզ-րու սէօյլէմիյօր,» նիտա'լարը) Րէ'իսին Թէքլիֆի էքսէրիյէթլէ մազհարը Թաստիգ վէ գապուլ օլտու։ Տիւմանըն Թա'Թիլլէ միւզաքէրաթընը միւԹէ'ազզէզ

Թօլսթօյըն լէհինտէ պէյան ը ֆիքր էտէն թէքմիլ մուխթէլիֆ ֆըրգաթարա մէնսուպ մէպ'ուսլար թօփլանմըշլար։ Սօսիալիսթլէր իլէ 'ամէլէ ֆըրգասը Գօնթէս Թօլսթօյա թա'զիյէթամիզ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ էթտիքլէրի կիպի թէրադզիփէրվէրան ֆըրգասը տա ձէնագէ ալայընտա հազըր պուլունմադ իւզրէ, պիր հէյ՞էթ ի մահասուսէ ի'զամընա գարար վէրմիյէր տիր։ Վիլայէթտան վարիտ օլան միւթէվալի խապէրլէրէ նազարէն պուվէֆաթ միւնասէպէթիյլէ հէր թարաֆտա պիր թէ'էսիւր ի 'ազիմ հիւքմֆէրմա տըր։ Տախիլիյէ նազըրը Գօնթըն վէֆաթընը իլտար էթմէք իւզրէ, Զարա պիր բափօրթ թագտիմ վէ միւշարիւէյհ Զար տախի պուննըն զա'րընա չուս ճիւմլէլէրի թահրիր էյլէմիյ տիր։ «Տէհա վէ 'իրֆանընըն նէչվ ու նէմա վէ ինքիյաֆը ավանընտա Րուս ահվալը իմթիմա'իյէսինին էն չանըը տէվրէյէրինի ասարընտա քէմալը մուվաֆֆագիյէթլէ թէճէսսիմ էթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլան միւ"էլլիֆի նամտարրն վէֆաթը"տան փէք միւթէ"էսիր վէ միւթէ"էսիֆ իմ. Ռէնտինին ձէնագը Հագզըն յուրֆ ու 'ադըթիէթ վէ մէրհամէթինէ մազհար օլմասընը թէմէննի էտէրիմ։» Գօնթ Թօլսթօյըն ճէսէտի իսթափօվատան եասնայա Փոլիանայա նագլ էտիլմիյ տիր։ Եասնայա Փոլիանատա Թօլսթօյըն թագուէթը եիւքսէք պիր մահալէ գօնուլմըշ վէ էհալի նա'յընն էօնիւնտէն պիր բէմմի կէչիտ իճրա էթմիյ տիր, էօյլէտէն սօնրա Թօլսթօյըն էվլատը, քէօյլիւլեր վէ թալէպէ նա'յը տըշարը չզգարմըշ տըր։ Էհալի քէօյլիւլերին հաճր էթմիյ օլտըգլարը մէզարընն պուլունտաղը մէյտանա կէլմիյ տիր։ Ճէնագէնին տէֆնի էնասընտա հազրրուն տիզ չէօքէրէք տինի նէչիտէլեր թէզաննի էթմիյլեր տիր։ Հիչ պիր նուրթգ իրատ էտիլմէմիյ տիր։

Իրան. Իռլէնդօպօ տէյօր քի իսթիսգարաթը մզդա նազարէն, Իրան պանգասը 0/0 3 գա'իմէյ վէ 87½ իխրաճ գիյ՞աթըյլէ 1,250 00) Ինկիլիզ լիրալըդ պիր իսթիգրազ չերա՞իթինի սուրէթ ի գա'իմէտ Իրան հիւքիւմէթինէ թէքլիֆ էթմիյ տիր։ Պու իսթիգրազ տիւյուն ը հազըրէ ի տա'իմէնին թահվիլինի իմթիվա էտէճէք տիր։ Պանգա ավանս սուրէթիյլէ այրըճա հիւքիւմէթէ 100 պին թիւմէն թէ'միյէ էթմիյ տիր։ Գումէզպազըն ճէնն. Իրանտա ասայիշին ի'ատէտի իչիւն սարֆ օլունճաղը մէ'մուլ տըր։ Թէհրանտան Նոյ. 19 թարիխիյլէ չէօյլէ եազըլըյօր. Ինկիլիզ սէֆիրի Իրան խարիճիյէ նազարէթինտէն վէրիլէն Հոկտմ. 22 թարիխլի նօթայա մուգապիլ թէպլիղ էյլէտիլի ճէվապնամէտէ Իրանտա էճնէպի 'ասաքիրինին մէվճուտիյէթինէ գարշը իճրա օլունան փրօթէսթօյը րէտտ էտէրէք, էյնէվմ մէմլէքէթտէ հիւքմ ֆէրմա օլան հիւքիւմէթտիպլիք. վէ թէզէ պրիպի խտարէնին ատվամը հալընտա թիհտարէթին թէ'մինի ինքիյաֆ վէ իհնտասը խուսուսընտա իւմիտվար օլմազա իմքանն օլմատըղընը, վէ Ինկիլիթէրրանըն ճէն. Իրանտաքի հարէքէթլերի Իրան իսթիգլալընտա ասլա մուխալիֆ օլմայըպ մահճա մուհաֆազա ի ինդիպաթ իչիւն օլարգընը պէյան էթմիյ տիր։ Թէհրանտան Նոյ. 22 թարիխիյլէ պիլտիրիյօր. 3 պայփյասէ, 300 սիւվարի վէ պիր պաթարիա թօփտան միւրէքքէպ պիր գուվվէ ի 'ասքէրիյէ Իսֆէհան մէպ'ուսը «Ճէլահիւլ միւլք»ին թահթ ը դոմանտասընտա օլարագ, հազընտա հավալի ի ճէնուպիյէյ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էտէճէք տիր։

Ինկիլթէրրա Լօնտրատան Նոյ. 22ճէ հազըլըյօր. Լօրդալար գամարասընըն Զարչէնպիհ կիւնքի իճթիմա'ընտա Լօրտ Լէնզտաունը աֆիտէքի թէքլիֆէտ պուլունմըշ տըր. «Լօրդալար վէ 'ավամ գամարասլորը պէյնինտէ մէվճուտ օլան իխթիլաֆաթընը թէսվիյէսի էմրինտէ թէչէպպիւսաթ վէ վէսա'իթ ի լազըմդէյ թէվէսսիւլ օլունմասը չայան ը թէմէննի տիր։ Խուսուսաթ ը մահիյէյ միւթէ'ալլիգ օլմայան լէվահինի ի գանունիյէտէ հուսուլը իմքիլաֆ միւմքին օլմատըղը թագտիրտէ, մէսա'իլ ի մուհիմմէյի հալ ու թէ'լիֆ էթմէք իչիւն հէր իքի մէճլիսլերին պիր մէճլիս ի մուխթէլիֆ հալինտէ իճթիմա'ը էտէճէք տիր։ Պու թագտիրտէ տէ իխթիլաֆ պիր հալը գաթ'իյէ իգթիրան էտէմէտիյի հալտէ, օ զէման միւնթէխիպլերէ միւրաճա'աթ էթմէք զարուրի օլուր։ Լէվահինի մահիյէյ կէլինճէ, Լօրդալար պու խուսուսատա պա'զը թէ"մինաթ մուգապիլինտէ բէտտ էթմէք հագգընտան ֆերաղէթ էտէպիիրլէր։ Ինկիլթէրրա պաչ վէքիլի Մր. Էգգուրթ Փարլամէնթոտան չզգարըր սըրատա բէյ վէրմէք իսթէյէն գատընլարըն թէարրուզընա տիւչար օլմուշ։ Իչլերինտէն պիրինի պաչ վէքիլէ թօգաթ աֆմըշ տըր։ Փօլիս միւտահալէ էտէրէք անլէրտէն պիր չօղունը թէվզիֆ էթմիյ տիր։ — Ինկիլթէրրանըն Գաֆգասիա վէ Իրան թարիգիյէ Հինտիսթանտա բաղթը իչիւն հավրաճաղ չ'էնտիֆէր խաթթը հագգընտա թանգիմ էտիլէն Ինկ.—Րուս փրօժէսի փէք եագընտա միւպտէտի հագիգաթ օլաճադ իմիշ։ Իրանտան կէչէրէք Հինտիսթան չմէնտըֆէրլէրինէ իյագ էտիլճէք օլան պու խաթթըն թուլը 2,000 քիլոմէթրօ օլաճագ վէ ինչասը 21 միլեոն Ինկիլիզ լիրասը սարֆընտա միւթէվազգըֆ պուլունաճադ տըր։

զէն քէնտինին խապ ը գաֆլէթինտէն ուչանտըր-մազըզա խատիմ օլմուչլար տըր։ Պա'զը քիմսէլէ-րին իտտի'ասընճա ճահիլ վէ 'ատի ատէմլերին գալ-պի անճագ պու կիպի մախուֆ մէնզարելէր իլէ թահրիք օլունա պիլիր։ Լաքին մուհագգագ պիր չէյ վար իսէ, օ տա չու տըր քի Քրիստոս քէնտի-նին մալիք օլտըզը հիւքմ ու նուֆուզա պու կիպի վաըթալար իլէ նա՞իլ օլմամըշ տըր։

(4) Վագա'ա Քրիստոս տօղրուտան ինսանըն մահիյէթ ի ախլագիյէսինէ, քէնտինին վազիֆէ հիսսինէ, չէրի'աթ ը իլահիյէյ վէ հագգըն էպէտի է-սաս վէ տիւթուրլարընա միւրաճա'աթ էթմիշ տիր։ Քէնտինին բուհանի մէլէքիւթիւնին էսասը սալահ վէ 'ատալէթ օլտըզընը աչըգտան աչըզա վա'զ էյլէ-միշ տիր։ Պիւա սալահ հիչ պիր քիմսէ քէնտինին չակիրտի օլամազ իտի։ Պէնիմ չակիրտիմ օլտըզընը ի'թիրաֆ էտէն հէր քիմսէ, պանա, Եա Բապպ, Եա Բապպ տէյէն հէր քիմսէ, մէլէքիւթ իւա սէմավա-թա կիրէճէք տէյիլ տիր։ «Անճագ սէմավաթտա օլան փէտէրիմին իրատէթինի ֆի'իլէ կէթիրէն» կիրէր։ Ինսան պաչդա պիր 'ալէմտէ վէ պաչդա զէմանլար-տա տէյիլ, անճագ պուրատա վէ չիմտի վիճտանը-նըն սէսինէ իթա'աթ էթմէլի վէ սալահա իմրար 'էօմր էյլէմէլի տիր։ Պա'զը քիմսէլէր պա'զէն ի'-թիրազ էտէրլէր քի Խրիսթիյանլըզ ինսանլարըն տիզդաթըզը պաչդա պիր 'ալէմէ չէվիրիպ չիմտիքի ֆաղիլէթլերի հաւսալէ կէթիրմէքտէն իսէ սա'իր պիր 'ալէմ վաթանտաչլըզը հիսսինի թագվիյէ է-տէր։ Էկէր Խրիսթիյան քիլիսէսի կէրչէքտէն պու հօլտա հարէքէթ էտիյօր իսէ, քէնտինին միւ"էսսի-սինէն քիւլլիյէն ուզագլաչմըշ վէ քէնտինին վա-զիֆէ ի մէ"մուրիյէթինի հանլըշ անլամըշ տէմէք տիր։ Քրիստոս չէրի'աթ ը ախլագիյէյ թա'զիմ էթտիք-տէն մա'տա անը թէվհի' վէ թէչվիզ տախ էյլէմիշ տիր։ Օ սէմավաթտա օլան փէտէրիմիզ կիպի քէս-միլ օլմագըզը, Ալլահը պիւթիւն գալպտէն վէ գօն-չումըզը քէնտի նէֆսիմիզ կիպի սէվմէքլիյի էմր էյ-լէտի։ Ինսանլարտան քէնտի կիւնահլարընը տէրհալ թէրք էթմէլէրինի թալէպ էյլէտի վէ անլէրի պու խուսուստա իհմալ պուլունմագտան թէքրար պէ-թէքրար սագընտըրտը։ Անըն պէյանընճա կիւնահա պուզդ էթմէյէն, սալահը սէվմէյէն հիչ պիր քիմսէ քէնտինին չակիրտի օլամազ։ Ինսանա էն ա'լա վէ 'ալի չէյլերէ միւրաճա'աթ էտէն սա'իր ախլագ մու-'ալիմլերի տախ 'այնի վէճհլէ վա'զ էյլէմիշլեր տիր։ Պու միւրաճա'աթտա պիր գուվվէթ պու-լունտըղընը ինքնար էտէմէզ իդ։ Սաէմլերէ քէն-տիլերին բուհարընա սէօյլէյէն իլահի սէտայր տին-լէմէքլիյի իհմաթ էտէրլէր։ Պիւճիւմլէ գավմ ու միլլէթլերին սալահ փէյղամպէրլերի օլմուշ տըր, նիթէքիմ Մովսէս վէ 'Իպրահիմ փէյղամպէրլեր, Զին-տէ Կոմփուկիոս, Աթինատա Սոկրատ վէ Բօմա-տա բիւվագիլեր։ Քրիստոսըն պալատէ զիքր օլունան պիւճիւմլէ մու'ալիմլեր իւղերինէ չու ֆազլ ու բիւճհանը վար իտի քի քէնտիսի կիւնահսըզ իտի, հայաթը թա'լիմաթը իլէ քեամիլէն հէմահէնք իտի։ Շիւպհէ էտէմէզիզ քի քէնտիսինին պու հայաթը վա'տլարընըն թէ"սիր ու նուֆուզընը տիւպալա էթտի։ Լաքին էկէր Քրիստոս եալընըզ սալահ վա-'զը օլսա իտի, քէնտի թէ"սիրինին քէնտիսի կիպի թէվպէ վէ կիւնահլար 'աֆվը վա'զ էտէն վաֆթիզ էտիճի Ցովհաննէս միսիլիւ պիր փէյղամպէրին թէ"սիր ու նուֆուզընտան ֆարգը օլուր տէյիւ տիւչիւնմէյէ սէպէպիմիզ օլմազ իտի, Իպրահիմ փէյղամպէրլերին գըամը ա'զամը, Սոկրատ վէ պինննէֆս Քրիստոս կիպի, վաֆթիզ էտիճի Ցովհան-նէս տախ քէնտի թա'լիմաթընը էօլիւմիւ իլէ թախթիմ էյլէտի իսէ տէ, քէնտիսինի տինլէմէ-յէ կէլիպ քէնտիսինտէն վաֆթիզ օլունան չօլ պէօյիւք գալապալըզ իւղերինտէ թէմէլլի պիր թէ"սիր իճրա էտէմէտի։ Լիսան իւլ վազիֆէ լիսան իւլ հագգ տըր։ Վէ չօգ տէֆ'ա անա տիգգաթ էթմէյէ էն ազ մէյեալ պուլունտըղըմըզ զէման պիզէ էն պէրրադ սուրէթտէ սէօյլէր։ Լաքին ա-տէմլեր 'ալէ'ումում քէնտի զէվգ ու սէֆալարընը օ գատար ճանտան սէվկլուէր քի անը տինլէմէքլիյի բէտտա էտէրլէր։ Խայրըն նէ օլտըզընը պիլիրլեր իսէ տէ, չէրրի իհմթիյար էտէրլեր։ Քրիստոս սալահ վա'զ էյլէտի իսէ տէ, անըն մուվաֆֆագիյէթինին սըրրը օ տէյիլ իտի։ Օ հալընըզ կիւնահը օլմայան պիր մուա'լիմ տախ տէյիլ իտի։

(5) Քրիստոսըն թէ"սիր ու նուֆուզընըն սըրր ու հիքմէթի քէնտինին չախսիյէթի իտի։ Օ կիւ-նահսըզ պիր սալահ վա'զը օլտըգտան պաչդա, կիւ-նահքէարըն Իլահի Խէլաքէարը, էպէտի Իսն Ուլ-լահ-վէ Նէմ'ի պէչէրին Ալլահ իլէ իւլֆէթ ու իհն-սիյէթինին քեաչիֆի իտի։ Ալլահ պիզիմ Փէտէ-րիմիզ։ պիզ տէ անըն էվլատլարը օլտըզըմըզտան պիւճիւմլէ ատէմլեր պիրտաէրլեր, ճիւմլէթէն էվ-լատ Ուլլահ տըրլար։

Պու հէնի պիր ֆիքր տէյիլ տիր։ Պիզ անը 'Ադամ ը 'Աթիգաէ պուլուրըզ, վէ պիզգաթ Պողոս ըհտուլ տախի Աթինատա վա'զ էթտիյի զէման Եունանի չա'իրլերին 'այնի չէյի պէյան էթմիշ իտիք-լերինի իհմաթ էյլէտի։ Ալլահըն պիզիմ Փէտէրիմիզ իտիյի վէ ատէմլերին պիրտաէր օլմալարը թա'լիմի վա'զ օլունա պիլմէսի իլէ պէրտպէր, հինէ ատէմլերին գալպինին հարէքէթէ կէլմէմէսի վէ ատէմլերին Ալլահա թէգարրիւպ էթմէմէսի վա'զ պիլմէ տիր։ 1893 տէ Շիգակոտա տիւնեանընըն պիճիւմլէ էտեանընըն մուրախխասալարը հաղըր պուլունան չօլ պէօյիւք մէճլիստէ պու քէլիմէլէր հէր տուտագտան իչտիհի-յօր իտի, լաքին պու քէլիմէլէր Խրիսթիյանլարճա ֆարգը պիր մա'նայը հա'իզ իտիլէր։ Քրիստոս պիլ-

ճիւմէէ վա՛զարընտա պու պէօյիւք հադիգաթը թէքթարլայըզ միւմքինն օլան հէր պիր եօլ իւէ անը իզահ էյլէտի։ Շակիրտլէրինէ էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, տէյիւ տու՛տա էթմէքլիյի էօյրէթտի։ Ալլահըն քէնտի էվլատլարը հադգընտաքի մուհապպէթինէ պիր միսալ օլարագ միւսրիճ օղուլ թէմամլինի սէօյլէտի, անը տաղ իւզէրինտէքի վա՛զտա թէքթար պէթէքթար իխթար էյլէտի։ Լաքին պինննէճա քէնտինին ինթիխապ էյլէմիշ օլտըղը ըէտուլլար պիլէ քէնտինին վէճաթը վէ գրյամը զէմանընա գատար անըն մա՛նատընը քեամիլէն իտրաք էթմէտիւէր։ Քէնտիւէրին էն ա՛լա ատէմ տիր տէյիւ թանըյըպ սէվմիշ օլտըղարը Ծիսուսըն եալընըզ ինատ տէյիլ, անճագ էպէտի 'Իսլուլահ իտրիյինի իտրաք էյլէտիքլէրինտէ, անըն պիր թապի՛աթտա Ալլահ վէ ինատ օլտըղընա վագըճ օլտուղլարընտա, անճագ օ զէման էն պէօյիւք հադիգաթը քէչճ էթմէյէ, եա՛նի Ալլահ վէ ինատ արասընտաքի հադիգի մրւնասէպէթի կէօրմէքլիյէ պաչլատըլար։ Քրիստոսըն քէլամլարը տէյիլ, անճագ պինննէճա Քրիստոս Ալլահընն կերչէքտէն պիզիմ Փէտէրիմիզ վէ պիզիմ անըն էվլատլարը օլտուղըմըզընն տէլիւի տիր։ Ալլահըն պիզէ ինատ էյլէմիշ օլտըղը թապի՛աթ էօյլէ գապիւիյէթ վէ իգթիտարը հավի տիր քի ուլուհիյէթ թէմամիյէթի իւէ 'ատի վագթտա պիզիմ Ալլահընմըզ վէ պիրատէրլէրիմիզ օլան Ծիսուս Քրիստոսընն չախընտա թէճէսիւտա էտէ պիւիր իտի։ Քրիստոստան էվվէլ ինսանընն կէրէք Ալլահըն Փէտէրիյի վէ կէրէք քէնտինին մահիյէթինին գապիւիյէթ վէ իգթիտարլարը խուսուսընտա փէք զա՛իֆ պիր թէսավվուրը վար իտի։ Քրիստոս եալընըզ ինսանա Ալլահըն թապի՛աթընը պէյան էթմէք իչիւն տէյիւ, անճագ պինննէճա ինսանըն թապի՛աթընը իզհար էթմէք իչիւն կէլտի։ Իչթէ պու սէպէպէ պինա՞էն տիր քի Քրիստոս թարիխ ի ճիհանտա քէնտինին եէքթա մէվզո՛ինի թութար, եա՛նի Ալլահըն մուհապպէթինին վէ տիւնեանընն խէյաոընն եէկճանէ փէյի տիր։ Իչթէ Քրիստոսըն տիրի վէ հազըր նազըր Իլահի ինէլաքեար մագամընտաքի թէ՛սիր ու նուճուզընըն սըրր ու հիքմէթի պուրատա տըր։ Միւսրիճ օղուլ թէմամլինէ տէնիւմիչ տիր քի քէնտի սէճալէթ ու մէզէլէթինտէ քէնտինէ կէլտի։ Քէնտինինի քէնտինին վաղիճէ ի մէ՛մուրիյէթինտէն այըրան օլ միւտհիչ կիրատաը կէօրտիւ։ Պիզ տէ քէնտի քէնտիմիզէ կէլմէլի իզ։ Ինսանլար քէնտիւէրինին նէ իտիքլէրինի վէ իխթիրլէրընէ նէ օլապիլէճէքլէրինի կէօրմէլի տիրլէր։ Պէլքի անլէր փէտէրլէրինին խանէսինէն ուզագլաչմըչլար տըր, պէլքի ճահիլ օլուպ ատէմլէր նազարընտա մուհագգար տըրլար, լաքին Ծիսուս Քրիստոսըն լութֆ ու 'ինայէթի իւէ էվլատուլլահ օլտուգլարընը, Քրիստոսըն էպէտի միրասընտա միրատաչլար վէ տիւնեանընն խէլասը իչինտէ իչտաչլար օլտուգլարընը պիւէ պիւիրլէր։ Էվլատ Ուլլահ օլմանընն նէ տէմէք օլտըղընը հէնուզ քեամիլէն պիւէմէզիզ։ Պունը՝ ձէննէթէ, Փէտէրիմիզին խանէսինէ եէթիչտիյիմիզտէ պիւէճէյիզ։ Տէրուննիմիզտէ էպէտի հայաթ թօխտումը վար տըր։ Ալթոխտումըն պէօյիւմէսի եահուտ մահվ օլմասը պիզիմ իրատէթիմիզէ վապէսթէ տիր։ Փէւիթտէ գուվվէթի մէչէ աղաճընըն իմքանը վար տըր, լաքին օ կիպի գուվվէթի պիր մէչէ աղաճընըն 'ագրպէթ մէչտանա կէլիպ կէլմէմէսի մուհիթինին պին պիր հատիսէլէրինէ մէրպութ տըր։ Պիզիմ իչիւն պէօյլէ տէյիլ տիր։ Հէր չէյ պիզիմ իրատէթիմիզէ պաղլը տըր։ Քէզալիք Քրիստոս եալընըզ պիզիմ հադիգի թապի՛աթըմըզը պէյան էթմէք իչիւն տէյիլ, անճագ պիզիմ իչիւն էօլմէյէ, պիզտէ ույուշմուշ էյի հիսսիյաթը ույանտըրըմազա, գայպէրիմիզի մուհապպէթէ տօտուրմազա վէ պիզի քէնտինէ միչապահ օլմագըզա գանտըրմագըզա տահի կէտմիշ տիր։ Պու իլահի թէ՛սիրի գապուլ էթտիյիմիզտէ անճագ օ զէման Քրիստոսըն գուվվէթինին սըրր ու հիքմէթինի իտրաք էտէ պիւիրիզ, անճագ օ զէման Ալլահըն իւպուվվէթինի վէ ինսանլարըն ուխտուվվէթինի անլայա պիւիրիզ, վէ անճագ օ զէման հայաթըմըզըն պիզիմ իչիւն եէնի պիր մա՛նատը օլաճագ տըր։

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԻՐԻՃԷ

Բուսիատա վէ Զինտէ ուսուլը մէչրութիւէթճէ թէրագգը Հ. Մ. Ալէն 1119
կէնճ. խրիս. Շիրքէթինին ճիհան հիթիճագը (ձիհան ֆոֆուճը) 1120
Տու՛տա ատա՛թլարը Տ—՛ուէթ 1122
Իթա՛աթսըղղընը պէտէլի 1123
Ա.Քրիգալը պիր գօմանտան 1123
Գօլէրա վէ Թիֆօ Մ. Մինասեան 1123
Մար՛աչտա ճէմիյէթ ի թա՛լիմիյէ Իլիւա Կ. Բ—պէան 1125
Զօճուգլարընն էհէմմ թա՛լիմինէ քիմի՞ը մէս՛ուլ տըր Վ.Էր. Բ. Տ—ելեան 1127
Տէնվըր Ե—ոս—ֆ 1128
'Իլմի Իլահի մէքթէպի Տր. Գալուստ Նահապետեան 1129
Շու՛ուանթը սիյասիյէ 1131
Քրիստոսըն նուճուղ ու թէ՛սիրինին սըրրը (իգթիտասը 1118տէ) Տր. Ճօճ Ո—ոլտըն 1135

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՅԻՆՃԱՆՃԱՐԱՆ ԵՕԳՕՐՇՕՒ